

Vastaanottaja

Haapaveden kaupunginhallitus

Muutoksenhaunainen päätös

Haapaveden kaupunginhallitus, 15.1.2024, 5

Valittajat

Jari Erkkilä
Antti Hankonen
Pauli Karsikas
Pekka Pyy

Lausuntopyyntö

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus pyytää antamaan lausunnon oheisen valituksen johdosta. Lausunnossa on annettava selostus asiasta, vastattava oikeudenkäynnin osapuolen esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausuttava esitetystä selvityksestä.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 37 §:n mukaan asianosaisen ja päätöksen tehneen viranomaisen on esitettävä selvitystä vaatimustensa perusteluista totuudenmukaisesti. Niiden on myötävaikutettava asian selvittämiseen sen oikeudellisen luonteen edellyttämällä tavalla. Viranomaisen on oikeudenkäynnissä otettava huomioon tasapuolisesti yleiset ja yksityiset edut.

Lausunnon lisäksi hallinto-oikeudelle toimitettavaan asiakirjoihin tulee liittää valituksenalaisen päätöksen perusteena olleet asiakirjat sekä muu tarvittava selvitys. **Lausunnon liitteenä toimitettavista asiakirjoista on laadittava luettelo, johon asiakirjat on nimetty niiden sisältöä kuvaavalla tavalla, jotta oikeudenkäynnin osapuolet saavat tietoonsa hallinto-oikeudessa olevan oikeudenkäyntiaineiston. Nimestä tulee selvittää lähtökohtaisesti myös kyseisen asiakirjan laatimispäivämäärä. Lausunto liiteasiakirjoineen on toimitettava kukin asiakirja omana tiedostonaan nimettynä liiteluettelosta ilmenevän nimen mukaisesti.**

Lausunto, liiteluettelo, valituksenalaisen päätöksen perusteena olleet asiakirjat sekä muu selvitys on toimitettava hallinto-oikeuteen **20.3.2024 mennessä**.

Lausunto ja asiakirjat pyydetään toimittamaan ensisijaisesti sähköisessä muodossa. Tarvittaessa tulee käyttää suojattua yhteyttä. Tämän lausuntopyynnön liitteenä toimitettuja asiakirjoja ei tarvitse palauttaa hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeudelle toimitettavista asiakirjoista ei tarvitse myöskään toimittaa postitse kaksoiskappaleita.

Teille luovutettavat asiakirjat sisältävät henkilötietoja. Vastaatte omalta osaltanne henkilötietojen lainmukaisesta käsittelystä.

Anniina Turska
lainkäyttösihteeri

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 (Torikatu 34-40), 90101 OULU
Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Sähköpostiosoite: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Päätös johon haetaan muutosta

Khall 15.01.2024 §5
713/00.02.01/2023
saatu tiedoksi sähköpostilla 18.01.2024

Vaatimukset

Vaadimme Haapaveden kaupungin hallituksen päätöksen Khall 15.01.2024 §5 713/00.02.01/2023 (Liite 1) perumista koskien laatimaamme oikaisuvaatimusta (Liite 2). Vaadimme edelleen, ettei kaupungin tule allekirjoittaa sopimusta Sikokankaan tuulivoimapuistoalueesta ja alueen kaavoitusta ei tule aloittaa.

Vaatimuksen perustelut

Kyseistä aluetta ei ole merkitty lainvoimaiseen maakuntakaavaan.

Päätös kohtelee kuntalaisia epätasa-arvoisesti. Kaupungin hallituksen päätösten ja lausuntojen mukaan hanke soveltuu erinomaisesti tuulivoimakäyttöön (liitteet 3,4,5) ja lausunnossa ei ole nostettu esille hankkeen kielteisiä vaikutuksia. Paikallisia lähialueen asukkaita (Mieluskylä) ei huomioida. Asiaa on perusteltu tarkemmin liitteissä 2 ja 7. Hanketta vastustavien nimilistat löytyvät liitteistä 7 ja 8.

Päätös tehdä kaavoitus sopimus alueesta ja aloittaa sen kaavoittaminen on ristiriidassa aikaisemmin kaupungin tekemiin päätöksiin ja linjauksiin, joissa on päätetty, että odotetaan maakuntakaavan valmistumista ennen kuin uusia hankkeita ruvetaan kaavoittamaan (liitteet 2 ja 9).

Sikokankaan alue on ehdolla valmisteilla olevassa keskeneräisessä maakuntakaavassa. Maakuntakaavan viranomaislausuntokierros ehdotusaineistossa aluetta on pienennetty kaavan luonnosvaiheen suunnitelmaan nähden. Kaupunginhallitus on päättänyt esittää, että alue tulee palauttaa luonnosvaihetta vastaaviin rajoihin (liite 5).

Pohjois-Pohjanmaan liiton työn alla olevan uuden energia- ja ilmastomaakuntakaavan Tuuli-hankkeen selvityksessä (liite 10) todetaan mm. maisemaselvityksen suhteen (Maisemaselvityksen kohdekortti nro. 65, tv-3 502 Haaponeva-Sikokangas) seuraavasti:

”Maakunnallisesti arvokkaalla Mieluskylän kulttuurimaisema-alueella kohdistuvat vaikutukset ovat erittäin suuret. Laaja tuulivoima-alue hallitsee Mieluskylän alueelta koillisen suuntaan avautuvia näkymiä. Tuulivoima-alue on arvoalueeseen nähden laaja, leveänä seinämänä hahmottuva kokonaisuus, joten se hallitsee maisemaa laajalla näkymäsektorilla. Natura-alueille Hirvineva ja Haapaveden lintuvedet ja suot vaikutukset muodostuvat erittäin suuriksi. Tuulivoimalat näkyvät lähimaisemassa suo- ja järvi-alueilla kohti tuulivoima-aluetta avautuvissa näkymissä.” ”Tuulivoimala-alue näkyy lähivaikutusalueella sijaitseville asutuille alueille lähimmillään noin 1,5 km päässä. Näille alueille, esimerkiksi Humalojan suunnalle, näkyvä muutos maisemassa on erittäin suuri. Mieluskylän kulttuurimaisema on maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Tuulivoimarakentamisen aiheuttamat muutokset maisemassa näkyvät Mieluskylään erittäin suurina. Alueelle näkyvät lähes kaikki tuulivoimala-alueen voimalat”

Kaupungin antaman tiedon mukaan alue soveltuu erinomaisesti tuulivoimakäyttöön. Tämä on ristiriidassa ainakin edellä mainittujen asioiden suhteen.

Tähänastinen hankkeesta tiedottaminen on ollut yhtiön vastuulla ja on kohdistunut tahoihin, jotka siitä hyötyvät. Käytännössä kaavoitusprosessi etenee siten, että selvityksillä pyritään osoittamaan ettei hankkeesta ole merkittävää haittaa ja ne voimala-alueen lähiasukkaat ja voimaloiden siirtolinjat saavat maanomistajat, jotka eivät taloudellisesti hyödy hankkeesta, jätetään oman onnensa nojaan. Vaikuttaa siltä, että erittäin harva viranomainen tai kunnan päättäjä puuttuu tähän asiaan tai kyseenalaistaa kaavoitusprosessin puolueettomuutta kun voittoa tavoitteleva yhtiö maksaa kaikki kaavan laadinnassa käytettävien konsulttien kulut ja vastaa kaavoitus sekä YVA- menettelyn kustannuksista eli täten käytännössä vastaa hankkeen etenemisestä. Kaavan laadinnasta vastaa Ramboll Finland Oy, joka on STY Ry:n jäsen. STY Ry on tuulivoima-alan etujärjestö jonka tarkoitus on edistää tuulivoimateollisuutta Suomessa. Onko kaavoituksessa tehtävät selvitykset puolueettomia (esteellisyys) ja kohdellaanko siinä tasa-arvoisesti kaikkia kuntalaisia. Jos näin on, mikä taho kaavoitus prosessin aikana auttaa kaikkia niitä kuntalaisia, joille hankkeesta on kohdistumassa pelkkiä haittoja. Tähän kysymykseen toivoisimme vastausta.

Haapaveden tuulivoimarakentamiselta puuttuu puolueeton kokonaisvaikutustenarviointi mukaan lukien Sikokankaan alue. Olemme aikaisemmin tehneet kunnallisaloitteen siitä, että kaupungin alueelle tulisi laatia puolueeton tuulivoima strategia (liite 8), jossa aidosti kuullaan kaikkia osapuolia. Myös muitakin vastaavia aloitteita on tehty (mm. valtuustoaloitteet). Mikäli kaavoitusaloitteet ja sopimukset hyväksytään hanke kerrallaan se voi johtaa huonoon lopputulokseen, erityisesti kun kaavoitetaan isoja alueita, jotka eivät ole lainvoimaisessa maakuntakaavassa. Kaupungin mukaan tuulivoimastrategian laatimisille alueelle ei ole edellytyksiä eikä tarvetta (liite 6). Tilanne on johtanut siihen, ettei niitä ihmisiä oteta huomioon, jotka suhtautuvat kriittisesti tuulivoimarakentamiseen ja heidän esittämiä epäkohtia ei kaavoituksissa huomioida. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan tuulihankkeesta vastaava henkilö on suositellut, että Haapaveden kaupungin tulisi laatia alueelle tuulivoima-strategia johtuen suunnitteilla olevien tuulivoimapuistoalueiden suuresta määrästä (liite 9). On ikävää, että joudumme valittamaan asiasta hallinto-oikeuteen koska vaikuttaa siltä että muita vaihtoehtoa ei asiassa ole. Pyydämme ystävällisesti perehtymään seuraaviin liitteisiin, liitteiden 7 ja 8 nimilistojen julkaiseminen ja muille tahoille toimittaminen on kielletty.

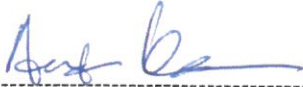
Liitteet:

- 1.Kaupunginhallituksen päätös Khall 15.012024§5 713/00.02.01/2023
- 2.Oikaisuvaatimus kaavoitussopimus päätöksestä 20.12.2023
- 3.Kaupunginhallituksen päätös Khall 25.09.2023 § 235 476/10.02.02/2023 (kaavoitusaloite)
- 4.Kaupunginhallituksen päätös Khall 14.11.2023 § 310 619/10.02,02/2023 (kaavoitussopimus)
- 5.Kaupunginhallituksen päätös Khall 12.02.2024 48/10.02.02/2024 (kaupungin lausunto Sikokankaasta)
- 6.Kaupunginhallituksen päätös Khall 11.04.2023 §95,khall 09.10.2023 §273 (kuntalaisaloite, Haapaveden tuulivoimatrategian laatiminen)
7. Mielipide Pohjois-Pohjanmaan energia-ja ilmastovaihemaakuntakaavasta (saap.23.09.2022 P.P.liitto)
8. Kuntalaisaloite, Haapaveden tuulivoima strategian laatiminen (luov.23.3.2023 Haapaveden kaupunki)
- 9.Lehti artikkeli 26.6.2023 Tuulivoimastrategian tarpellisuus, valtuuston iltakoulun linjaus uusista tuulivoimakaavoitus päätöksistä.
- 10.Tuulihankkeen maisemaselvitys (Sikokangas)

Haapavedellä 16.2.2024

Antti Hankonen
Junnonsaarentie 161
86600 Haapavesi, p. 040-7674285
anttilauri.hankonen@gmail.com

Allekirjoitus:

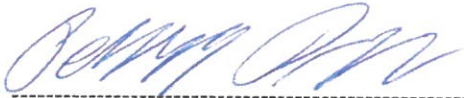
Pauli Karsikas
Oulaistentie 629
86600 Haapavesi, p. 044-7393574
pauli.karsikas@gmail.com

Allekirjoitus:

Pekka Pyy
Veivontie 74
86600 Haapavesi, p.040-9131862
p.pyy@elisabet.fi

Allekirjoitus:

Jari Erkkilä
Mieluskyläntie 1142
86600 Haapavesi, p. 044-5803963
jarikalevi.erkkilä@gmail.com

Allekirjoitus:

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
JOHANNA EMILIA TASKILA	Telia Tunnistus	18.01.2024 15:34:14 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (6 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Haapaveden kaupunki

Ote pöytäkirjasta

Kaupunginhallitus

§ 5

15.01.2024

Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätöksestä 14.11.2023 § 310 Sikokankaan tuulivoimapuiston yleiskaavan kaavoitussopimus

Khall 15.01.2024 § 5
713/00.02.01/2023

Valmistelija

maankäyttöpäällikkö Teka Paulos

Kaupunginhallituksen päätöksestä 14.11.2023 §310, Sikokankaan tuulivoimapuiston yleiskaavan kaavoitussopimus on saapunut oikaisuvaatimus (saap. 20.12.2023). Oikaisuvaatimus liitteineen on esityslistan liitteenä.

Kuntalain 137 § 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen. Kuntalain 138 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimuksen käsittelyssä sovelletaan kuntalakia ja lisäksi hallintolain säännöksiä toissijaisina ja täydentävinä. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä viivytyksettä. Oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta seuraavissa tilanteissa: jos päätös, johon oikaisua haetaan, koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, jos oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole asianosainen eikä kunnan jäsen tai jos oikaisuvaatimusaikaa ei ole noudatettu

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan:

1. ettei kaavoitussopimusta allekirjoiteta Megatuuli Oy:n kanssa ja kaavoitusta ei aloiteta, koska aluetta ei ole merkitty tuulivoima-alueeksi voimassa olevassa maakuntakaavassa. Vaatimuksessa tuodaan esiin myös paikallisten vastustus, kaupunginvaltuuston uusia hankkeita koskeva päätös sekä hankkeen merkittävät vaikutukset alueen maisemaan ja asutukseen.

Esittelijä

vt. kaupunginjohtaja Keisanen Päivi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hylätä kaikilta osin allekirjoittaneiden oikaisuvaatimuksen.

Käsittely

Vt. kaupunginjohtajan muutettu päätösehdotus kokouksessa:

Sikokankaan tuulivoimapuiston kaavoitusaloite on hyväksytty hallituksessa 25.9.2023. Päätös on lainvoimainen. Hallituksen 14.11.2023 päätöksessä on hyväksytty sopimus osayleiskaavan laatimisen käynnistämiseksi ja laatimiseksi.

Ao. sopimuksella ei sovita kaavan sisällöstä eikä sopimuksella voida syrjäyttää lain mukaisia kaavoitusmenettelyjä.

Sopimuksessa sovitaan kaavoituskustannuksista siten, että yhtiö (Enersense wind Oy) maksaa kaikki kaavoituskustannukset ja YVA-

Haapaveden kaupunki

Ote pöytäkirjasta

Kaupunginhallitus

§ 5

15.01.2024

menettelyn kustannukset. Haapaveden kaupungilla on oikeus periä yhtiöltä kaavoituksesta aiheutuvat välittömät kulut kuten tiedotuskulut. Yhtiö maksaa myös kaavan laadinnassa käytettävän konsultin kulut kokonaisuudessaan.

Kaupunginhallituksen 14.11.2023 hyväksymä kaavoitussopimus on kaupungin edun mukainen.

Kaupunginhallitus päättää hylätä kaikilta osin allekirjoittaneiden oikaisuvaatimuksen.

Merkittiin, että kokouksesta poistuivat esteellisinä (intressijäävi) tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi:

Hannu Riuttanen
Heino Vuorenmaa
Outi Pekkala.

Merkittiin, että kokoukseen osallistui tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan varajäsen Diana Seppä.

Keskustelun aikana jäsen Ilkka Repo esitti asian pöydällepanoa. Puheenjohtaja rajasi keskustelun koskemaan pelkästään pöydällepanoa.

Keskustelun aikana jäsen Marko Martinmäki kannatti Revon pöydällepanoehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu ehdotus pöydällepanosta, joten on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä. Asian käsittelyä jatketaan JAA ja asia pannaan pöydälle EI. Puheenjohtajan ehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti.

Asian käsittelyä jatketaan (JAA) puolesta äänestivät: Aakko Aila, Heikkilä Raili, Jussila Raimo, Kolehmainen Anri, Niemelä Timo, Ollila Päivi, Seppä Diana. Revon kannatetun pöydälle panon (EI) puolesta äänestivät: Martinmäki Marko, Ollila Ulpu, Repo Ilkka.

Äänestystulos JAA 7 ja EI 3. Asian käsittelyä jatkettiin.

Keskustelun aikana ei muutosesityksiä. Vt. kaupunginjohtajan muutettu päätösehdotus tulee päätökseksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkittiin, että jäsen Ilkka Repo jätti äänestyksestä ja päätöksestä eriävän mielipiteen.

Merkittiin, että jäsen Ilkka Repo poistui kokouksesta klo 14.30.

Merkittiin, että varajäsen Aleks Hintta saapui kokoukseen klo 14.30.

Merkittiin, että varajäsen Diana Seppä poistui kokouksesta klo 14.30.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Liitteet

Liite 1 Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen 14.11.2023 §310

Haapaveden kaupunki

Ote pöytäkirjasta

Kaupunginhallitus

§ 5

15.01.2024

Liite 2 Äänestysluettelo §5

Otteen oikeaksi todistaa

18.01.2024

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Haapaveden kaupungin
asianhallintajärjestelmässä.

vs. tietohallintosihtööri
Johanna Taskila

Haapaveden kaupunki

Ote pöytäkirjasta

Kaupunginhallitus

§ 5

15.01.2024

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 5

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Haapaveden kaupunki

Ote pöytäkirjasta

Kaupunginhallitus

§ 5

15.01.2024

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle.

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu
Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs. 90100 Oulu
Sähköpostiosoite: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Faksinumero: 029 5642841
Puhelinnumero: 029 5642800

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten
asiointipalvelussa osoitteessa
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää
vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen
vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös
ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos
puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän
yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen
vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu
osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
(*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden
prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista
osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu
selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole
jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Haapaveden kaupunki

Ote pöytäkirjasta

Kaupunginhallitus

§ 5

15.01.2024

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Haapaveden kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite: PL 40, 86601 Haapavesi

Käyntiosoite: Tähtelänkuja 1, 86601 Haapavesi

Sähköpostiosoite: haapaveden.kaupunki@haapavesi.fi

Puhelinnumero: 0447591300

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista torstaihin klo 9.30 – 15.00 ja perjantaisin 9.30 – 14.00.

Pöytäkirja asetetaan yleisesti nähtäväksi kaupungintalolla ja yleisessä tietoverkossa 18.01.2024

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköpostilla, joka on lähetetty 18.1.2024.

Haapaveden kaupunginhallitus
Tähtelänkuja 1
86600 Haapavesi

OIKAISUVAATIMUS

Päätös jota oikaisuvaatimus koskee:

Khall 14.11.2023 § 310
619/10.02.02/2023

Vaatus: Pyydämme Haapaveden kaupunkia perumaan kaavoitussopimuksen koskien Sikokankaan tuulivoimapuistohanketta.

Kaavoitussopimusta ei tule tehdä eikä kaavoitusta tule aloittaa, koska aluetta ei ole merkitty voimassa olevaan maakuntakaavaan. Lisäksi kaupunginhallitus ei ole huomionnut päätöksessään, että paikalliset asukkaat joille suurimmat haitat hankkeesta kohdistuvat ovat jo keväällä 2022 keränneet adressin Sikokankaan tuulivoimapuistoa vastaan. Adressi on toimitettu silloiselle kaupunginjohtaja Kimmo Hinnolle 4.5.2022 ja sen oli allekirjoittanut 275 henkilöä. Mieluskylän alueen talouksista valtaosa vastusti hanketta. Adressin lähetekirje on liitteenä kaupunginhallituksen päätöksessä Khall 09.05.2022 § 115. Tässä päätöksessä todettiin:

"1. kaupunginhallitus ei hyväksy Megatuuli Oy:n kanssa tehtävää kaavoitussopimusta, koska Sikokankaan alueella ei ole voimassa olevassa maakuntakaavassa tuulivoima-aluemerkintää.

2. toteaa, että kaavoitusaloite ja kaavoitussopimus voidaan ottaa uudelleen käsittelyyn, jos Sikokankaan alue saa tuulivoima-aluemerkinnän valmistumassa olevaan Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaan ja se hyväksytään Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuustossa. Maakuntakaava on Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuuston hyväksyttämiskäsittelyssä todennäköisesti kesäkuussa 2023."

Tämän hetkisen tiedon mukaan maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittely on todennäköisesti vuoden 2024 lopussa. Maakuntakaavaan liittyen myös Pohjois-Pohjanmaan liittoon on jätetty 23.9.2022 kansalaismielipide koskien vielä keskeneräistä tekeillä olevaa uutta energia ja ilmastomaakuntakaavaa. Mielipiteen on allekirjoittanut 172 paikallista henkilöä. Mielipiteessä on ilmaistu, ettei Sikokankaan aluetta tule hyväksyä uuteen ilmasto- ja energiamaakuntakaavaan. Asiaa koskien oli jätetty myös muita vastaavia mielipiteitä.

Olemme lisäksi jättäneet Haapaveden kaupungille 23.3.2023 kuntalaisaloitteen (Haapaveden tuulivoimastrategian laatiminen, Kiireellinen), jonka on allekirjoittanut 25 henkilöä ja valtakirjalla 205 henkilöä. Kuntalaisaloite hylättiin sillä perusteella, että olisi mahdottomuus päästä yhteisymmärrykseen asioista. Esitimme kunnallisaloitteessa, että tulisi laatia puolueeton ja kattava strategia josta kansalaiset voisivat nähdä tuulivoimapuistosuunnitelmien kokonaisuuden. Mielestämme puolueettoman tahon laatima strategia, jossa tarkastellaan kokonaisuutta, olisi hyvin tarpeellinen.

Myös kaupunginvaltuuston iltakoulussa on kesällä 2023 linjattu, ettei uusia hankkeita aloiteta kaavoittamaan, ennen kuin maakuntakaava on hyväksytty. Näin ei ole kuitenkaan toimittu.

Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan liiton työn alla olevan uuden energia- ja ilmastomaakuntakaavan Tuulihankkeen selvityksessä on mm. maisemaselvityksen suhteen (Maisemaselvityksen kohdekortti nro. 65, tv-3 502 Haaponeva-Sikokangas) todettu seuraavasti:

”Maakunnallisesti arvokkaalla Mieluskylän kulttuurimaisema-alueella kohdistuvat vaikutukset ovat erittäin suuret. Laaja tuulivoima-alue hallitsee Mieluskylän alueelta koillisen suuntaan avautuvia näkymiä. Tuulivoima-alue on arvoalueeseen nähden laaja, leveänä seinämänä hahmottuva kokonaisuus, joten se hallitsee maisemaa laajalla näkymäsektorilla. Natura-alueille Hirvineva ja Haapaveden lintuvedet ja suot vaikutukset muodostuvat erittäin suuriksi. Tuulivoimalat näkyvät lähimaisemassa suo- ja järvialueilla kohti tuulivoima-aluetta avautuvissa näkymissä.” ”Tuulivoimala-alue näkyy lähivaikutusalueella sijaitseville asutuille alueille lähimmillään noin 1,5 km päässä. Näille alueille, esimerkiksi Humalojan suunnalle, näkyvä muutos maisemassa on erittäin suuri. Mieluskylän kulttuurimaisema on maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Tuulivoimarakentamisen aiheuttamat muutokset maisemassa näkyvät Mieluskylään erittäin suurina. Alueelle näkyvät lähes kaikki tuulivoimala-alueen voimalat”

Yhtiön oman esiselvityksen mukaan hanke soveltuisi erinomaisesti tuulivoimakäyttöön. Tämä on ristiriidassa ainakin edellä mainittujen asioiden suhteen.

Lisäksi kaupungin tulisi jo kaavoitussopimusvaiheessa huomioida millaisten yhtiöiden kanssa se tekee sopimuksia ja sopimuksissa tulisi taata niiden ihmisten asema, joilla on maita kaava-alueella ja jotka eivät ole sopimusta tehneet, sekä niiden maanomistajien asema jotka on merkitty kaavan sähkönsiirtosuunnitelmaan. Niiden ihmisten mielipide tulee huomioida jotka asuvat sunnitellun voimala-alueen vieressä ja ovat saamassa pelkät haitat.

Edellä kerrotun perusteella pyydämme, että kaavoitussopimus perutaan.

Haapavedellä 20.12.2023

Antti Hankonen
Junnonsaarentie 161
86600 Haapavesi, p. 040-7674285

Pauli Karsikas
Oulaistentie 629
86600 Haapavesi, p. 044-7393574

Pekka Pyy
Veivontie 74
86600 Haapavesi, p.040-9131862

Jari Erkkilä
Mieluskyläntie 1142
86600 Haapavesi, p. 044-5803963

Ja lisäksi 205 henkilöä valtakirjalla joka aikaisemmin toimitettu kaupungin talolle 23.3.2023

Haapaveden kaupunki › Toimielimet › Kaupunginhallitus › Pöytäkirja 25.09.2023

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja 25.09.2023/Pykälä 235

Edellinen asia | Seuraava asia

Muutoksenhakuohje

Kokousasia PDF-muodossa

Liitteet

Liite 2 Äänestysluettelo_§235

Sikokankaan tuulipuiston osayleiskaava

Khall 25.09.2023 § 235
476/10.02.02/2023

Valmistelija

maankäyttöpäällikkö Teka Paulos

Enersense Wind Oy on tehnyt kaavoitusaloitteen Haapaveden kaupungille osayleiskaavan laatimisesta Sikokankaan alueelle.

Kaavoitusaloitteen mukaan Enersense Wind Oy hallinnoi ja toimii projektin johtajana hankkeessa. Yritys esittää hakemuksessaan, että käynnistettävä osayleiskaava laaditaan Maankäyttö- ja rakennuslain 77a § mukaisesti siten, että osayleiskaavaa voidaan käyttää rakennusluvan perusteena. Yhtiö haluaa toteuttaa yleiskaavan YVA-lain mukaisesti erillismenettelynä, jossa ympäristövaikutusten arviointi toteutetaan kaavoituksen rinnalla omana hankkeenaan. Kaavanlaatijaksi on esitetty Ramboll Finland Oy:tä.

Enersense Wind Oy suunnittelee noin 25 tuulivoimalan puistoa Haapaveden Sikokankaan alueelle, joka sijaitsee noin 7 kilometrin päässä Haapaveden keskustasta luoteeseen. Alue on tällä hetkellä metsätalouskäytössä ja soveltuu erinomaisesti tuulivoiman hyödyntämiseen. Esiselvitykset ja maastonselvitykset on jo suoritettu, eikä esteitä hankkeelle ole ilmennyt. Maanvuokrasopimuksia on solmittu yli 3000 hehtaarin alueelle, ja kaikki voimalapaikat sijaitsevat vuokratulla maalla. Hankkeelle on saatu myönteinen lausunto Puolustusvoimilta. Tuulivoimaloiden suunniteltu kokonaisteho on 200-250 MW, ja ne ovat korkeudeltaan 300 metriä, yksikkötehon ollessa 8-10 MW. Alue on tunnistettu potentiaaliseksi tuulivoima-alueeksi Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa.

Verkkoliityntää Fingridin verkkoon tutkitaan eri vaihtoehtoilla. Kaavoitus- ja YVA-menettelyt ovat tarkoitus käynnistää pian, ja Enersense Wind Oy vastaa näiden kustannuksista.

Oheismateriaalia.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Hinno Kimmo

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus:

1. päättää, että kaupunginhallitus ei hyväksy Enersense Oy:n kaavoitusaloitetta, koska Sikokankaan alueella ei ole voimassa olevassa maakuntakaavassa tuulivoima-aluemerkintää.
2. toteaa, että kaavoitusaloite voidaan ottaa uudelleen käsittelyyn, jos Sikokankaan alue saa tuulivoima-aluemerkinnän valmistumassa olevaan Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihekaavataan ja se hyväksytään Pohjois-Pohjanmaan maakuntavaltuustossa.

Käsittely

Merkittiin, että kokouksesta poistuivat esteellisinä (intressijäävi) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi:

Outi Pekkala
Hannu Riuttanen
Heino Vuorenmaa

Merkittiin, että kokoukseen osallistui tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan varajäsen Diana Seppä.

Merkittiin, että Enersense Wind Oy:stä kuultiin asiantuntijoita Hyttinen Henna ja Sivill Kalle (etäyhteydellä). Asiantuntijat poistuivat kokouksesta ennen keskustelua ja päätöksentekoa.

Keskustelun aikana varajäsen Diana Seppä antoi pohjaehdotuksesta poikkeavan vastaesityksen:

Kaupunginhallitus päättää;

1. hyväksyä Enersense Wind Oy:n kaavoitusaloitteen osayleiskaavan laatimiseksi Sikokankaan alueelle.
2. hyväksyä kaavoituskonsultiksi Ramboll Finland Oy:n ja Juha-Matti Märijärven.

Jäsenet Aila Aakko ja Raimo Jussila kannattivat Sepän esitystä.

Merkittiin, että jäsen Ilkka Repo saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14.57.

Merkittiin, että varajäsen Aleks Hintta poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 14.57.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, joten on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä. Kaupunginjohtajan pohjaehdotus on JAA ja Sepän kannatettu vastaesitys on EI. Puheenjohtajan ehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginjohtajan pohjaehdotuksen (JAA) puolesta äänestivät: Ollila Ulpu, Repo ja Ritola. Sepän kannatetun vastaesityksen (EI) puolesta äänestivät: Aakko, Heikkilä, Jussila, Kolehmainen, Niemelä, Seppä ja Ollila Päivi.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen päätökseksi tulleen Sepän vastaesityksen äänin 7-3:

Kaupunginhallitus päättää;

1. hyväksyä Enersense Wind Oy:n kaavoitusaloitteen osayleiskaavan laatimiseksi Sikokankaan alueelle.
2. hyväksyä kaavoituskonsultiksi Ramboll Finland Oy:n ja Juha-Matti Märijärven.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Merkittiin, että jäsen Anri Kolehmainen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 15.05.

Merkittiin, että varajäsen Tuija Metsäharju saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 15.05

Merkittiin, että varajäsen Diana Seppä poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 15.05.

Edellinen asia | Seuraava asia

Muutoksenhakuohje

Kokousasia PDF-muodossa

Haapaveden kaupunki › Toimielimet › Kaupunginhallitus › Pöytäkirja 14.11.2023

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja 14.11.2023/Pykälä 310

Edellinen asia | Seuraava asia

 Muutoksenhakuohje Kokousasia PDF-muodossa

Liitteet

 Liite 2 Äänestysluettelo §310

Sikokankaan tuulivoimapuiston yleiskaavan kaavoitussopimus

Khall 14.11.2023 § 310
619/10.02.02/2023

Valmistelija

maankäyttöpäällikkö Teka Paulos

Energense Wind Oy on tehnyt aloitteen kaavoitussopimuksen tekemiseksi Sikokankaan tuulivoimarakentamistaohjaavan tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen käynnistämiseksi. Haapaveden kaupunki on aiemmin hyväksynyt yhtiön kaavoitusaloitteen Sikokankaan tuulivoimahankkeelle. Yhtiö esittää maksavansa kaikki hankkeen kaavoituskustannukset ja YVA-menettelyn kustannukset.

Sopimusluonnos on kokousasian oheisaineistona.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Hinno Kimmo

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä sopimuksen Sikokankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laatimisen käynnistämiseksi ja laatimiseksi.

Käsittely

Merkittiin, että kokouksesta poistuivat esteellisinä (intressijäävi) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi:

Outi Pekkala

Heino Vuorenmaa

Keskustelun aikana jäsen Ilkka Repo antoi pohjaehdotuksesta poikkeavan vastaesityksen:

Kaupunginhallitus ei hyväksy sopimusta Sikokankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laatimisen käynnistämiseksi ja laatimiseksi.

Jäsen Marko Martinmäki kannatti Revon esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, joten on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä. Kaupunginjohtajan pohjaehdotus on JAA ja Revon kannatettu vastaesitys on EI. Puheenjohtajan ehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginjohtajan pohjaehdotuksen (JAA) puolesta äänestivät: Heikkilä Raili, Jussila Raimo, Kolehmainen Anri, Laitila Kaisa, Seppä Diana ja Ollila Päivi. Revon kannatetun vastaesityksen (EI) puolesta äänestivät: Martinmäki Marko, Ollila Ulpu, Repo Ilkka.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen päätökseksi kaupunginjohtajan ehdotuksen äänin 6-3.

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä sopimuksen Sikokankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laatimisen käynnistämiseksi ja laatimiseksi.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Edellinen asia | Seuraava asia

Muutoksenhakuohje

Kokousasia PDF-muodossa

Haapaveden kaupunki › Toimielimet › Kaupunginhallitus › Pöytäkirja 12.02.2024

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja 12.02.2024/Pykälä 51

Edellinen asia | Seuraava asia

Muutoksenhakuohje

Kokousasia PDF-muodossa

Liitteet

Liite 10 Lausuntopyyntö_VOE-MRA 13 §_E&I-vmkk_10.1.-23.2.2024

Liite 11 Äänestysluettelo §51

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, ehdotusvaiheen viranomaislausuntokierros (MRA 13 §)

Khall 12.02.2024 § 51
50/10.02.00/2024

Valmistelija

maankäyttöpäällikkö Teka Paulos

Pohjois-Pohjanmaan liitto on pyytänyt Haapaveden kaupungilta maankäyttö- ja rakennuslain lausuntoa Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaislausuntokierroksen ehdotusaineistosta, joka on nähtävillä ja kuultavana 23.2.2024 asti aikana Pohjois-Pohjanmaan liiton verkkosivuilla osoitteessa

<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/>

Lausuntopyyntö koskee vireille tulevaa maakuntakaavaa, jota Pohjois-Pohjanmaan liitto suunnittelee koko maakunnan alueelle. Maakuntakaavassa tullaan käsittelemään uusiutuvan energian murroksen vaikutuksia alueiden suunnitteluun, energiantuotantoa ja sen siirtoa, alue- ja viherrakennetta ja ekosysteemipalveluita, liikennejärjestelmää ja logistiikka-alueita, ilmastovaikutusten arviointia sekä muita kokonaisuuksia siltä osin, kun ne ovat tarpeellisia.

Maakuntakaavan uudistamis- ja päivitystarve johtuu uusista valtakunnallisista linjauksista ja strategioista sekä lakimuutoksista. Lisäksi suuret rakennushankkeet maakunnassa tarvitsevat ajantasaista kaavaa. Kaavalla pyritään myös vastaamaan uusiutuvan energian murrokseen ja sen tarpeisiin. Lisäksi kaavassa on tarkoitus huomioida uudet valtakunnalliset suunnitelmat kuten valtakunnallinen Liikenne12-suunnitelma sekä Suomen ensimmäinen merialuesuunnitelma.

Teemakaavan sisältö on rajattu liikenneverkon, energiatuotannon ja sähkönsiirron suunnitelmiin. Kaavasisällön taustalla on useita valtakunnallisia ja maakunnallisia suunnitelmia kuten kansallinen alueidenkäytön kehityskuvatyo.

Haapaveden kaupunginosalta kaavan merkittävin sisältö liittyy sähkönsiirron tarpeisiin ja tuulivoimaan.

Lausuntopyyntö on oheisaineistona. Luonnoksen aineisto on saatavilla lausuntopyyntöön ja kuulutuksen osoittamassa verkko- osoitteessa.

Esittelijä

vt. Kaupunginjohtaja Keisanen Päivi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää lausunnokseen, että

1 Viranomaisehdotuksen kokonaisuus

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava käsittää Haapaveden kunnan alueella tuulivoimaloiden alueita, sähkönsiirron reittejä sekä yhden biojalostamoalueen. Lisäksi kaavassa on osoitettu useita tuulivoima-alueita ja sähkönsiirron yhteystarpeita lähikuntiin. Haapaveden kaupunki pitää tärkeänä ilmastotavoitteiden edistämistä ja uusiutuvan energian lisäämistä. On tärkeää löytää ratkaisuja, joissa sekä ilmastotavoitteet että paikalliset näkökulmat tulevat riittävästi huomioituksi.

2 Tuulivoima

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksessa on Haapaveden alueelle osoitettu kaksi uutta tuulivoima-alueita. Tuulikaarron alue sijoittuu osittain Haapaveden puolelle. Haaponeva-Sikokankaan alueen rajausta on muutettu pienentämällä sitä pohjoisesta ja lounaasta rajaamalla pois alueita. Lisäksi etäisyyttä Mieluskylän arvokkaaseen maisema-alueeseen ja asutukseen on kasvatettu. Itään päin aluetta on laajennettu Haaponevan turvetuotantoalueelle. Aiemmissa luonnosvaiheen suunnitelmissa mukana olleet laajemmat Rahkola-Hautakankaan ja Puutionsaaren aluevaraukset on nyt viranomaisehdotuksessa poistettu. Puutionsaaren kohdalla on palattu pienempään lainvoimaiseen rajaukseen, joka kattaa Hautakankaan alueen. Muilta osin tuulivoima-alueet vastaavat luonnosvaiheen rajauksia.

2.2 Sikokangas

Sikokankaan hankealue on esitetty maakuntakaavaehdotuksessa merkittävästi suppeampana kuin kaavaluonnoksessa. Tämä ei ole perusteltua, sillä alueen pohjoisosasta ei ole tullut esiin sellaisia luontoarvoja, jotka estäisivät tuulivoiman rakentamisen. Alueella on tehty kattavat luontoselvitykset, joita täydennetään edelleen kaavoituksen edetessä. Näkemyksenä on, että Sikokankaan pohjoisosa tulisi sisällyttää maakuntakaavaan tuulivoimalle soveltuvana alueena. Myöskään läheinen Natura-alue tai IBA-alue eivät ole este tuulivoimalle pohjoisosassa esittämällä tavalla. Voimaloiden sijoittelua voidaan tarkastella siten, että vaikutukset luontoarvoihin minimoidaan. Myös melu- ja maisemavaikutuksia on mahdollista lieventää tarvittavin toimenpitein.

Katsomme, että Sikokankaan tuulivoima-alueet tulisi sisällyttää maakuntakaavaan. Sikokankaan osalta tuulivoimaloiden lopullinen sijoittelu ja lukumäärä tulee ratkaista vasta yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Tällöin myös mahdolliset haitalliset vaikutukset voidaan minimoida parhaalla mahdollisella tavalla.

2.3 Koivulanneva

Koivulannevan hankealue oli mukana TUULI-hankkeen sijainninhajausmallissa, mutta sitä ei ole osoitettu maakuntakaavaehdotuksessa. Alueelle on suunnitteilla vähintään 10 voimalaa käsittävä kokonaisuus. Hankkeen kaavoitusaloite on hyväksytty kunnassa, ja YVA- sekä kaavoitusprosessi ovat parhaillaan käynnissä. Maakuntakaavaehdotuksessa suunnittelulle hankealueelle ja sen lähiympäristöön ei kohdistu tuulivoimahanketta rajoittavia maakuntakaavamerkintöjä. Lähimmät maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ovat Haapaveden ja Vatjusjärven kulttuurimaisemat hankealueesta koilliseen sekä Malisjokivarren kulttuurimaisema hankealueesta lounaaseen. Hanketoimija on valmis selvittämään matalampien voimaloiden kokonaisuutta Koivulannevan alueelle. Koivulannevan tuulivoima-alueet tulisi sisällyttää maakuntakaavaan. Myös Koivulannevan osalta tuulivoimaloiden lopullinen sijoittelu ja lukumäärä tulee ratkaista vasta yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa.

2.4 Rahkola-Hautakangas

Kaupunki pitää tärkeänä, että Rahkola-Hautakankaan tuulivoimahanketta hanketta voidaan edistää suunnitellusti ottaen huomioon ympäristövaikutukset. Kaupunki yhtyy näkemykseen, että hankkeen YVA-menettelyssä tehdyt vaikutusten arvioinnit ja ELY-keskuksen antama perusteltu päätelmä mahdollistavat hankkeen etenemisen. ELY-keskuksen esittämät tarkennukset voimaloiden sijoitteluun Natura-alueen läheisyydessä voidaan ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. Myös maisemavaikutukset on arvioitu vähäisiksi. Kaupunki katsoo, että maakuntakaavassa tulisi käyttää Rahkola-Hautakankaan osalta luonnosvaiheen mukaista laajempaa aluerajausta. Näin turvataan hankkeen toteutumismahdollisuudet ja synergiaedut yhdessä Puutionsaaren hankkeen kanssa. Haapaveden kaupunki haluaa edistää alueen elinvoimaa ja vihreää siirtymää mahdollistamalla tuulivoimahankkeiden toteutumisen.

2.5 Matkanivan potentiaalinen tuulipuisto, Haapaveden enklaavi

Haapaveden kaupunki on saanut tiedon Matkanivan potentiaalisesta tuulivoimahankkeesta, joka sijoittuisi osittain Haapaveden kaupungin alueelle enklaaviin Oulaisten ja Haapaveden rajalla. Metsätalouskäytössä oleva alue soveltuu hyvin tuulivoimatuotantoon. Hanke toisi merkittäviä positiivisia vaikutuksia alueen elinkeinotoiminnalle ja työllisyydelle sekä lisäksi maanomistajien metsätalouden kannattavuutta. Kaupunki katsoo, että Matkanivan tuulivoimahanke tulisi huomioida Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa, koska se tukee kaavan tavoitteita uusiutuvan energian lisäämisestä.

2.6 Kokkokangas, Tukkiräme, Miekkasuo

Lisäksi kunnan pohjoisosassa on kartoitettu kolmea tuulivoima-aluetta Kokkokankaalla, Miekkasuolla ja Tukkirämeessä, nämäkin hankealueet olisi syytä huomioida maakuntakaavan ehdotuksessa, sillä hankealueille suunnitellaan 6-10 voimaloiden kokonaisuuksia.

3 Sähkön siirto

Sähkönsiirtoselvityksen mukaan nykyisen sähkönsiirtoverkon kapasiteetti on monin paikoin täynnä. Sähkönsiirron ratkaisut voivat aiheuttaa haittavaikutuksia tuulipuistojen ulkopuolellakin. On tiedostettu sosiaaliseen hyväksyttävyyteen ja korvauksiin liittyviä ongelmia sekä vaikutuksia asutukselle ja maisemalle. Uusien tuulivoimahankkeiden myötä sähkönsiirtoyhteyksiä on vahvistettava. Haapaveden kaupunginhallitus on kuitenkin linjannut, että muiden kuntien tuulivoimahankkeiden sähkönsiirron toteuttaminen kaupungin alueelle ei ole toivottavaa. Pyydämme jatkossa keskustelemaan vaihtoehtoista, joilla sähkönsiirto voidaan hoitaa mahdollisimman vähin haitoin Haapavedelle.

4 Yhteenveto

Haapaveden kaupunki suhtautuu pääosin myönteisesti Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisuihin. On tärkeää edistää uusiutuvan energian tuotantoa ja ilmastotavoitteita. Samalla on kuitenkin kiinnitettävä huomiota vaikutuksiin. Erityisesti uusien sähkönsiirtoyhteyksien toteutuksessa tulee olla vuorovaikutuksessa kuntien kanssa.

Käsittely

Merkittiin, että asiantuntijana kuultiin maankäyttöpäällikkö Paulos Tekaa.

Vt. kaupunginjohtajan muutettu päätösehdotus kokouksessa:

Lausuntoon lisätään kohta:

Kaasuputken yhteys

- Haapaveden kaupunki pitää kaasuputken yhteystarvetta tarpeellisena NordFuelin biojalostamohankkeelle. Kaasuputki tukisi biopolttoaineiden tuotantoa ja käyttöä alueella. Kaupunki pitää tärkeänä yhteystarpeen huomioimista kaavassa. Se loisi edellytykset hankkeen jatkosuunnittelulle ja toteutukselle.

Keskustelun aikana Ilkka Repo teki vastaehdotuksen:

Haapaveden kaupunki esittää, että maakuntakaavassa pidättäydytään jo voimassa olevissa tuulivoimahankkeissa ja että uusia tuulivoima kaavahankkeita ei enää hyväksytä rinnalle.

Marko Martinmäki kannatti Ilkka Revon ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, joten on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti

äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä. Vt. kaupunginjohtajan muutettu päätösehdotus on JAA ja Revon kannatettu vastaesitys on EI. Puheenjohtajan ehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti.

Vt. kaupunginjohtajan muutetun päätösehdotuksen (JAA) puolesta äänestivät: Aakko Aila, Heikkilä Raili, Jussila Raimo, Kolehmainen Anri, Niemelä Timo, Ollila Päivi, Riuttanen Hannu.

Revon kannatetun vastaesityksen (EI) puolesta äänestivät: Martinmäki Marko, Ollila Ulpu, Repo Ilkka.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen päätökseksi vt. kaupunginjohtajan muutetun päätösehdotuksen äänin 7-3.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

[Edellinen asia](#) | [Seuraava asia](#)

[Muutoksenhakuohje](#)

[Kokousasia PDF-muodossa](#)

Haapaveden kaupunki › Toimielimet › Kaupunginhallitus › Pöytäkirja 09.10.2023

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja 09.10.2023/Pykälä 273

Edellinen asia | Seuraava asia

 Muutoksenhakuohje Kokousasia PDF-muodossa

Liitteet

 Liite 7 Kuntalaisaloite_Haapaveden tuulivoimastrategian laatiminen

Kuntalaisaloite, Haapaveden tuulivoimastrategian laatiminen

Khall 11.04.2023 § 95

Valmistelija

hallintojohtaja Saarela Eija

Kaupungille on saapunut kuntalaisaloite 23.3.2023. Aloitteessa toivotaan, että Haapaveden kaupungin tulee mahdollisimman pian laatia tuulivoimaa koskeva strategia, jossa tarkastellaan tuulivoima-alueiden kokonaisvaikutus Haapaveden alueella. Aloitteen liitteenä on nimilista ja valtakirjoja (ei julkinen). Aloite liitteenä.

Kaupungin asukkaiden aloiteoikeudesta annetaan määräyksiä kuntalain §23:ssa ja Haapaveden kaupungin hallintosäännössä §149-§151:ssa. Kaupungin asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kaupungin toimintaa koskevissa asioissa. Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteen käsittelee se kaupungin viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty. Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle niiden päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsiteltyjä.

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä. Sen jälkeen, kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

Esittelijä kaupunginjohtaja Hinno Kimmo

Päätösehdotus Kaupunginhallitus:
1. merkitsee saapuneen kuntalaisaloitteen tiedokseen.
2. toteaa, että aloite käsitellään kuntalain ja hallintosäännön mukaisessa järjestyksessä ja aikataulussa.

Päätös
1. Hyväksyttiin.
2. Hyväksyttiin.

Khall 09.10.2023 § 273
160/00.02.00/2023

Valmistelija kaupunginjohtaja Hinno Kimmo

Kaupungille on saapunut kuntalaisaloite 23.3.2023. Aloitteessa toivotaan, että Haapaveden kaupungin tulee mahdollisimman pian laatia tuulivoimaa koskeva strategia, jossa tarkastellaan tuulivoima-alueiden kokonaisvaikutus Haapaveden alueella. Aloitteen liitteenä on nimilista ja valtakirjoja (ei julkinen). Aloite liitteenä.

Esittelijä kaupunginjohtaja Hinno Kimmo

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää:
1. antaa vastauksena kuntalaisaloitteeseen:
Valtuusto on pitänyt iltakoulun 1.6.2023, jossa asiana on ollut tuulivoima tulevaisuudessa. Iltakoulun lopputuleman pohjalta voidaan todeta, ettei edellytyksiä valtuuston yhdessä hyväksymälle tuulivoimastrategialle ole tällä hetkellä olemassa. Tuulivoimastrategia voidaan ottaa osaksi Haapaveden kaupunkistrategiaa seuraavan valtuuston strategiatyön yhteydessä.
2. saattaa vastauksen kuntalaisaloitteeseen tiedoksi valtuustolle.
3. esittää, että valtuusto toteaa aloitteen loppuunkäsitellyksi.

Käsittely Keskustelun aikana jäsen Ulpu Ollila antoi pohjaehdotuksesta poikkeavan vastaesityksen:

Haapaveden kaupunki tekee tuulivoimasuunnitelman, jossa otetaan huomioon mm. tuulivoiman sijoittelu ja määrät, sekä muut tärkeät seikat kuten luontoarvot ja talousvaikutukset yhdessä sidosryhmien kanssa.

Ollilan esitys raukesi kannattamattomana.

Päätös
1. Hyväksyttiin.
2. Hyväksyttiin.
3. Hyväksyttiin.

Edellinen asia | Seuraava asia

Muutoksenhakuohje

Kokousasia PDF-muodossa

© Innofactor Plc

**MIELIPIIDE POHJOIS-POHJANMAAN ENERGIA- JA
ILMASTOVAIHEMAAKUNTAKAAVASTA**

Kuva Haapaveden Korkattivuorelta Mieluskylän suuntaan 17.9.2022.

Pohjois-Pohjanmaan liitto

kirjaamo@pohjois-pohjanmaa.fi

Viite:

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaluonnos

Asia:

Mielipide Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaluonnoksesta koskien maakuntakaavaan merkittyjä tuulivoimaloiden alueita ja potentiaalisia tuulivoimaloiden alueita ja niistä muodostuvia yhtenäisvaikutuksia.

Me allekirjoittaneet vaadimme muutosta kaavaluonnokseen ja nostamme esille uudessa energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa Haapaveden alueella sijaitsevan poikkeuksellisen luontokokonaisuuden, joka on kaavaluonnoksen pohjalta jäämässä tuulivoimapuistojen ympäröimäksi.

Koska maakuntakaavassa pyritään tutkimaan tuulivoimapuistoalueiden kokonaisvaikutuksia, nostamme esille Haapaveden lintuvedet ja suot rauhoitusalueet (kansainvälisesti sekä kansallisesti merkittävä Natura 2000 alue), Korkatti–Rahkovuori kallioalueen (KAO110045) Korkattivuori, Natura 2000, Mieluskylän Sikokankaan/-kallion alueen, Mieluskylän maakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman, sekä em. alueilla sijaitsevat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät hoidetut perinnebiotoopit, maisemanhoitokohteet, retkeily- ja virkistyskohteet sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaat vanhat pihapiirit.

Maakuntakaavaa laadittaessa tulisi ottaa huomioon ihmisten hyvinvointi, luontoarvot sekä tasapuolinen maanomistajien kohtelu. Se, että osalle ihmisistä jää pelkät haittavaikutukset, ei ole oikein ja tällöin hankkeet eivät saa sosiaalista hyväksyttävyyttä. Vaadimme että kaavamääräyksissä noudatetaan yleisiä suunnittelumääräyksiä ja huolehditaan siitä, että maakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät, sekä myös muut alueella olevat arvokkaat kohteet säilyvät ja aluetta ei muuteta maakuntakaavoituksen kautta tuulivoimateollisuusalueeksi.

Mahdollisuus vaikuttaa asioihin

Tällä hetkellä isolta osin tuulivoimaan liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista laaditaan Suomen tuulivoimayhdistys RY:n jäseninä olevien konsulttifirmojen toimesta. Yhdistyksen päämäärä on edistää tuulivoiman taloudellisen hyödyntämisen yleisiä edellytyksiä energialähteenä Suomessa. Epäkohtana on, että yksityisten paikallisten asukkaiden etua ei aja tällä hetkellä oikeastaan kukaan, erityisesti niiden, jotka eivät ole millään tavoin osallisia tuulivoimahankkeisiin eivätkä niistä täten taloudellisesti hyödy. Tämä on johtanut ainakin tietyissä tapauksissa hyvin epäoikeudenmukaiseen tilanteeseen ja ihmisillä on syntynyt tunne siitä, että heitä kohdellaan epätasa-arvoisesti, koska päätöksenteossa taloudellinen hyöty nousee lähestulkoon aina etusijalle. Tuntuu myös vääryydeltä, että ainoa tapa yrittää vaikuttaa kaava-asioihin on viedä asioita hallinto-oikeuksiin, missä yleensä onnistumisen mahdollisuus on häviävän pieni. Myös kyky laatia lausuntoja tai mahdollinen valitus on tavallisella kansalaiselta hyvin rajallinen, joten kansalaisen asema on tässäkin suhteessa hyvin heikko. Kaikki niihin käytetty aika on pois vapaa-ajasta ja asioihin perehtyminen vie valtavasti aikaa ja monella loppuukin tämän takia usko kesken vaikka tuulivoimalat vaikuttavat henkilöön koko loppuelämän ja vielä tulevienkin polvien elämään. Kaava-asioihin vaikuttaminen on hyvin vaikeaa ja varsinaisen tuulivoimapuiston kaavanlaadinnan ongelmaksi muodostuu se, että hyvin

harva kansalainen tajuaa miten kaavoitusprosessi etenee ja mitä pitäisi tehdä missäkin vaiheessa, ja mitä ylipäättään kaavaan on laadittu. Käytännössä henkilöllä tulisi olla kaavoitus-asioihin perehtyneen juristin koulutus, joka hallitsee myös ympäristölainsäädännön, sekä rakennuslainsäädännön yksityiskohdat. Lisäksi tulisi omata tuulivoimaan perehtyneen konsultin taidot, sekä olla verkostotuneena tärkeimpiin päättäjiin ja viranomaistahoihin.

Helposti käy niin, että kun hanke on edennyt jo hyvin pitkälle ja vasta silloin ymmärretään mitä on tulossa. Välttämättä kansalainen ei ollut edes tietoinen, mikäli hän ei ole kaava-alueella ja erityisesti mikäli maa-alueen omistaja on ulkopaikkakunnalta. Myös se että ollaan päädytty siihen tilanteeseen, missä ei ole juuri muita vaihtoehtoja vaikuttaa, kuin valittaa kaavapäätöksistä, ei tunnu reilulta. Vielä viime keväänä ministeriö pohti ratkaisuksi keskittää tuulivoimaa koskevat YVA-menettelyt yhteen virastoon ja helpottaa asioita, mutta tuulivoimalan viereen tai sähkönsiirtolinjan alle jääneen ihmisen asemaa se tuskin helpottaa. Epäkohtiin puuttuminen (tuulivoimapuistokaavan laadintavaihe) on erityisen vaikeaa pienillä paikkakunnilla, jossa piirit ovat pienet ja päätökset tehdään pääosin taloudellisesta näkökulmasta. Tämän seurauksena vaikuttamismahdollisuudet sellaisella kansalaisella, joka ei ole vuokraamassa voimalanpaikkaa mailtaan, ovat hyvin rajalliset. Lisäksi jos joku on tuulivoimaloista eri mieltä, se saattaa herättää pahennusta. Ihmiset saattavat sen takia vaieta omasta kannastaan. Vetoamme maakuntakaavan laatijoihin että myös nämä seikat huomioitaisiin, kun arvioidaan kaavan laajempaa vaikutusta Haapaveden ympäristöön.

Maakuntakaavan laadinnan yhteydessä todetaan yleensä, että kaavassa päätetään asioista sen pohjalta, mikä on isokuva, ja että tarkemmat tuulivoimapuistoa koskevat asiat ratkaistaan sitten varsinaista tuulivoimapuistokaavaa laadittaessa. Se, mitä te päätöksellänne hyväksytte, kuitenkin tullaan myös toteuttamaan, ja kun yksittäisiä puistokaavoja laaditaan, hienot periaatteet ja kokonaisvaikutusarviot muista hankkeista tuppavat käytännössä unohtumaan. Koska suositukset ovat vain suosituksia ja tuulivoimayhtiöt toimivat oman taloudellisen hyödyn saavuttamiseksi. Liitteenä (Liite1.) on mm. vetoamukset toukokuulta 2022 Haapaveden kaupungille sen puolesta, ettei Sikokankaan aluetta muuteta tuulivoimateollisuusalueeksi. Suurin osa Mieluskylällä asuvista talouksista vastusti tällöin hanketta. Allekirjoituksia oli hanketta vastaan n. 450 kpl. Siitä huolimatta kaupunki on puiston kannalla ja alue on nyt lisätty paikallisesta vastustuksesta huolimatta energiamaakunta- kaavaluonnokseen (TV-3, 502). Tässä yksi vaikuttamisesimerkki, jolla ei ollut merkitystä asiaan.

Maa- ja rakennuslaki

Maa- ja rakennuslain mukaan maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota (MRL 28§) mm. seuraaviin asioihin, kuten alueiden ekologisen käytön kestävyteen, maiseman luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyteen.

Maakuntakaavamääräykset

Yleisissä suunnittelumääräyksissä todetaan mm. että:

Tuulivoimalat tulee lähtökohtaisesti sijoittaa linnuston kannalta tärkeiden alueiden ulkopuolelle.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa voimalat tulee sijoittaa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen, luonnonsuojelualuiden, Natura 2000 verkoston alueiden, harjajensuojeluohjelman alueiden,

maakuntakaavan LUO-alueiden ja seudullisesti merkittävien virkistysalueiden ulkopuolelle.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan ja linnustoon, sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.

Muuttolinnustoon kohdistuvien yhteisvaikutusten ehkäisemiseksi voimat tulee sijoittaa ensisijaisesti Pohjois-Pohjanmaan rannikon päämuuttoreitin (PPL 2021) ja tärkeiden levähtämisalueiden ulkopuolelle.

Suunnittelumääräyksissä todetaan että: pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle tärkeistä ja vedenhankintaan soveltuvista pohjavesialueista, tai riskien syntyminen on estettävä riittävin vesiensuojelutoimenpitein. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

Kaavaselostus 8.8.2002 (Maakuntahallitus 21.6.2022 § 97)

Sivulla 39, kaavaan tullut uutena asiana: Potentiaalinen tuulivoimaloiden alue TV-3.
Suunnittelumääräykset:

"Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luontoon ja kulttuuriympäristöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia"

sivu 78:

"Voimaloiden rakentamisen vaikutukset voivat olla merkittäviä suhteessa maisemaan. Tuulivoimat ovat maisemasta selkeästi ja kauas erottuvia suurikokoisia elementtejä, joita on vaikea sopeuttaa ympäristöönsä. Merkitystä on kuitenkin sillä millaiseen ympäristöön ja maisemaan tuulivoimaloita sijoitetaan, sillä maiseman herkkyyks ja sietokyky vaihtelevat....."

"Tuulivoimarakentamisen vaikutukset maiseman luonteeseen riippuvat tarkastelualueen maisemakokonaisuudesta sekä tuulivoimalarakenteiden hallisevuudesta maisematilassa....."

"Tuulivoimaloiden havaittavuus maisemassa riippuu etenkin voimaloiden korkeudesta ja ympäröivien alueiden peitteisyydestä sekä korkeusvaihteluista. Voimaloiden korkeudet ovat kasvaneet viime vuosina mikä on osaltaan lisännyt maisemavaikutuksia."

Sijainninhjausmalli

Mallin avulla pyritään määrittämään tuulivoimapuistoille soveltuvat alueet. Kansalaisilla ja erityisesti lähialueiden asukkailla tulisi olla myös mahdollisuus vaikuttaa asiaan. Mallissa esitetyt suojaetäisyydet eivät ole riittäviä. Sijainninhjausmalliraportissa ei ole mm. mainintaa siitä, kuinka korkeista tuulivoimaloista on kyse. Puskurivyöhykkeiden kokoa tulisi vielä miettiä kaavaprosessin aikana esimerkiksi asutuksen, maisemakohteiden ja virkistyskohteiden suhteen. Mikäli kaava-luonnos hyväksytään sellaisenaan, johtaa se siihen, että moni kansalainen joutuu tilanteeseen, jossa tuulivoimala-alueita ja sitä kautta tuulivoimaloita tulee liian lähelle heidän kotejaan, joka johtaa asuinviihtyvyyden heikkenemiseen. Kansalaisia tulisi aidosti kuulla. Erityisesti niitä jotka asuvat luonnosvaiheen potentiaalisten tuulivoima-alueiden vieressä ja ovat huolestuneita omasta elinympäristöstään. Heillä tulisi olla mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa maisema-analyysin.

Maisema- ja luontoarvot

Kaavaluonnokseen on paikkatietoanalyysin pohjalta valittu potentiaalisia tuulivoimakohteita. Puutteena koskien kaavaluonnosta voidaan pitää sitä, että siinä on ehdolla tuulivoima-alueita, jotka sijoittuvat hyvin lähelle maisemaherkkiä alueita sekä liian lähelle asutusta. Sillä on ratkaiseva merkitys esimerkiksi ihmisten kotien ja arvokkaiden maisema-alueiden kannalta, koska tuulivoimaloiden koon noustessa 300-350 metriin ne hallitsevat maisemaa hyvin laajalti ja muuttavat sellaisen maiseman täysin, jossa ei ole ennestään esim. korkeita rakennuksia tai vaikkapa teollisuusrakennuksia. Tuulivoiman sijainninhjausmallissa ei ole myöskään perusteltu miten ja kuka on mallissa käytetyt suojaetäisyydet määritellyt (esim. maisema-alueet) ja mikäli ne on jossain määritelty, niin minkä korkuisille voimaloille ja millä kriteerein. Suojaetäisyydet näyttävät olevan keskimäärin noin 500-1000 metriä kun puhutaan suojelualueista, ja tietyistä eläinlajeista. Pitää olla melkoinen taikuri, jos saa tällaiset rakennelmat piiloon vaikkapa 1000 metrin katseluetäisyydeltä! Mielestämme, sijainninhjausmalli ei ota huomioon riittävän hyvin ihmisten asuinympäristöä, koteja, arvokkaita kulttuuriympäristöjä ja maisema-alueita, eikä siinä ole ajateltu mitenkään sitä kokonaisuutta, mikä muodostuu esimerkiksi täällä Haapavedellä Mieluskylä – Ainali -alueella.

Kokonaisvaikutuksen kannalta, mikäli tulee useampi ison mittakaavan tuulivoimapuistohanke esimerkiksi suojelualueen läheisyyteen, on vaikutus tällöin myös suurempi, ja voisi olettaa että myös suojavaikokkeiden kokoa tulisi lisätä. Erityisesti kun on kyseessä arvokkaat maisema-alueet ja maisemanhoitokohteet, joiden tavoitteena on mm. säilyttää vanhoja perinnebiotooppeja ja maisema-alueita.

Myös se ihmetyttää, mitä käytännön merkitystä sillä on, jos jokin alue luokitellaan esim. maakunnallisesti merkittäväksi alueeksi tai vaikkapa Natura 2000- suojelualueeksi, kun sillä rajoitetaan paikallisen asukkaana toimintaa vaikkapa järvellä tai rannalla, mutta kilometrin päähän saa rakentaa 350 metriä korkean voimalan ja lisäksi voimaloita tulee useampia kymmeniä? Miten voi perustella sitä että kaavaluonnoksessa maisemavaikutukset on otettu riittävästi huomioon ja niistä ei aiheudu haittaa/muutoksia maisemaan ja alueen maisema-arvot säilyvät.

Etäisyys asunnoista

Oma koti on ihmisen tärkein paikka ja siellä hän viettää suurimman osan elämästään. Tässä kaavassa esitetään etäisyydeksi asuinrakennuksiin 1500 metriä. Tulee huomioida, että kun tuulimyllyjen kokonaiskorkeus on 300-350 metriä, tuo etäisyys ei riitä asuinrakennusten suhteen. Se, joka väittää että vaikkapa tuo 1500 metriä on riittävä etäisyys kodista, voisi itse pystyttää vastaavanlaisen voimalaitoksen vastaavan etäisyyden päähän omasta kodistaan ja lahjoittaa siitä saadut tulot maailman ilmaston pelastamiseksi. Taitaa olla harvassa ne, jotka tähän olisivat valmiita. Puistoalueiden läheisyydessä on myös asuttuja talouksia joiden omistajat kokevat että voimalat ovat liian lähellä, ja osa on harkinnut muuttavansa pois mikäli voimalat tulevaisuudessa pystytetään.

Mieluskylän luonto ja maisema-arvot

Kaavaselostuksessa 8.8.2022 kohdassa 6.7 sanotaan että ”kun tuulivoimarakentamista ohjataan maakuntakaavoituksella, olisi ensiarvoisen tärkeää, että maakunnan eteläosassa pystyttäisiin säilyttämään myös hiljaisia alueita.”

Tuulivoimapuiston Haaponeva – Sikokangas kohdekortissa (Tuulihankkeenraportti) esitetyt seikat tulee ottaa huomioon maakuntakaavaa laadittaessa, kuten alueen läheisyydessä oleva

maakunnallisesti arvokas maisema – alue, Mieluskylän kulttuurimaisema ja luonnonrauha-alue. Maisemavaikutuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota arvokkaiden maisema-alueiden läheisyyden sekä läheisen asutuksen ja loma-asutuksen vuoksi. Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä.

linkki videon alueesta:

<http://dy.fi/qy7>

Kaavaluonnoksessa olevan alueen tv-3 502 suhteen tulisi ottaa huomioon seuraavat seikat joita ei ole ole huomioitu riittävän hyvin valittaessa kohteita kaavaluonnokseen:

- Alue sijaitsee useiden arvokkaiden maisema-alueiden läheisyydessä.
- Alue sijaitsee asutuksen ja loma-asutuksen lähellä. Asutuksen yhteydessä on peltoja ja vesistöjä, jotka avartavat näkymiä.
- Alueen lähellä on lukuisia IBA- FINIBA-, Natura-, luonnonsuojelu-, ja suojeluohjelma-alueita.
- Alueen lähellä ja sisällä on useita pohjavesialueita.
- Alueella on Haapaveden ja lähikuntien mittakaavassa laaja luonnonrauha-alue.
- Alueella maankäyttöä, mm. peltoja, joka voi rajoittaa voimaloiden sijoittelua.
- Alueella ja sen ympäristössä on virkistysarvoja

Lisäksi kaavakarttaan (yhdistelmäkartta) ei ole merkitty Haaponeva-Sikokangas TV-3 alueen sähkönsiirtoreittivaihtoehtoja, sähkönsiirto on kuitenkin oleellinen osa tuulivoimapuistoa. Miten alueen sähkösiirto toteutetaan ja mitä vaikutuksia sillä on kokonaisuuteen ?

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa on aikaisemmin nostettu esiin luonnon hyvinvointivaikutukset ja niiden hyödyntäminen väestön terveyden edistämiseksi. Sikokankaan alueella on tiestö, joka mahdollistaa alueen laajan virkistyskäytön. Lenkkeily, pyöräily, marjastus, metsästys, luonnossa liikkuminen on alueen asukkaille tärkeitä hyvinvointia lisääviä vapaa-ajan harrastuksia. Myös Mieluskylän metsästysseuran metsäkamppä sijaitsee siellä. Sikokankaan alueella on myös luonnonkaunis Haralampi, joka on Haapaveden, kuin myös lähikuntien asukkaiden ahkerassa käytössä kalastuksessa ja luontoretkeilyssä.

Suomen perustuslain 20§ sanotaan seuraavaa: vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Ymmärrämme sen niin, että luontoa ei tuhoeta tuulivoimaloiden toimesta, vesiosuuskunnan pohjaveden tuottoa ja käyttöä ei vaaranneta ja että hieno jokivarsimaisema säilyy ennallaan.

Luonnon monikäyttöalueet (Haapaveden lintuvedet ja suot)

Maakuntakaavassa Haapaveden lintuvedet ja suot suojelualue ja sen ympäristö on merkitty kaavassa luonnonmonikäyttö alueeksi. Alueen **suunnittelussa tulisi huomioida maisema ja virkistyskäyttöarvot**. Merkinnällä osoitetaan virkistyskäytön kannalta kehitettäviä arvokkaita luontokohteita sisältäviä aluekokonaisuuksia (Maakuntakaava merkinnät ja määräykset 5.11.2018 tekn.tark.18.6.2019) **Suunnittelumääräysten mukaan alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee**

kiinnittää erityistä huomiota luontoalueiden virkistyskäyttömahdollisuuksien edistämiseen, niiden välisten reitistöjen muodostamiseen, sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen.

Pohjois-Pohjanmaan virkistysverkkoselvitys, Pohjois-Pohjanmaanliitto 2015 (alla kyseisestä selvityksestä otettuja lainauksia)

pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2020/08/3623.pdf

Haapaveden luonto- ja virkistyskohteet, 42

Merkinnällä osoitetaan virkistyskäytön kannalta kehitettäviä, arvokkaita luontokohteita sisältäviä aluekokonaisuuksia. Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luontoalueiden virkistyskäyttömahdollisuuksien edistämiseen, niiden välisten reitistöjen muodostamiseen, sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen.

- Luonnon monikäyttöalue -merkinnän tavoitteena on edistää maakunnan arvokkaiden luontokohteiden/ -kokonaisuuksien virkistyskäyttöä.

- Paikallisesti merkittävä

- Ulkoilu- ja virkistysalue Aakonvuori sekä luonto- ja nähtävyysskohte Korkattivuori

- Merkittävyysluokka C Merkittävyysluokan C-kohteilla on vähintään seudullista merkitystä osana Pohjois-Pohjanmaan virkistysverkkoa.

Vetovoimatekijät

Aluekokonaisuuteen kuuluvat Haapaveden kuntakeskuksen pohjoispuolella sijaitsevat arvokkaat suo- ja lintuvesialueet sekä Korkatti- ja Aakonvuoren alueet. Haapaveden lintujärvet Ainali, Apaja, Haapolampi, Korkatti, Kypärä, Litukka, Suojärvi ja Köyryrimmen suoalueella sijaitseva Köyrylampi ovat kansainvälisesti merkittävä lintujärvikokonaisuus. Kosteikkokokonaisuutta täydentävät geologisesti arvokkaat alueet sekä maisema- ja kulttuuriympäristön arvot, sekä luonnon virkistyspalvelujen kysyntä. Aluekokonaisuus palvelee lähikuntien asukkaiden virkistys- ja luontoretkeilykohteena. Virkistyskäytön kannalta vetovoimaisimpia kohteita ovat Ainalin sekä Korkatti-Aakonvuoren alueet. Alueella on myös laajempaa vetovoimaa linturetkelykohteena. Palvelut/palveluvarustus: Lintutorni (Ainali), luontopolku ja laavu (Korkattivuori). Aakonvuoren alueella on urheilukeskus, kuntorata, moottoriurheilukeskus ja ampumarata, lisäksi Haapaveden kuntakeskuksen palvelut.

Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyisyys

Virkistysalueilla ja laajemmin virkistysmahdollisuuksien tarjoamisella on merkittäviä myönteisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Maakunnallisen virkistysverkon kehittämisen ja ylläpidon tavoitteena on tarjota alueen asukkaille ja matkailijoille monipuolisia mahdollisuuksia virkistäytymiseen. Tätä kautta edistetään elämisen laatua, hyvinvointia ja asumisviihtyvyyttä. Erilaiset viheralueet ovat keskeinen ulkoilu ympäristö ja mahdollistavat lukuisia vapaa-ajan aktiviteetteja. Luonnonläheisyys on maaseudun keskeinen vetovoimatekijä; toisaalta lähiluonnon merkitys elämys- ja virkistysalueena korostuu kaupungeissa ja niiden lähialueilla. Virkistysverkon tavoitteena on myös tarjota maakunnan asukkaille mahdollisuuksia luontosuhteen

rakentumiselle aina lapsuudesta lähtien.

Luonnon virkistyskäytöllä on monenlaisia ihmisen hyvinvointia ja terveyttä edistäviä vaikutuksia. Viherympäristöjen on todettu vaikuttavan edullisesti mm. verenpaineeseen, pulssiin ja painonhallintaan sekä vähentävän aggressiivisuutta ja allergioita. Luonto on tärkeä voimavara monilla terveydenhuollon osa-alueilla, kuten sairauksien ennaltaehkäisyssä, hoidossa ja kuntoutustoiminnassa. Luontoalueiden merkitys kansalaisten terveyden edistäjänä ja hyvinvointisektorin palvelutuotannon toimintaympäristönä, korostuu kaupunkiympäristöissä.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa on nostettu esiin luonnon hyvinvointivaikutukset ja niiden hyödyntäminen väestön terveyden edistämiseksi. Virkistysverkon käyttäjälähtöinen kehittäminen on tässä suhteessa keskeinen toimenpide. Jotta ihmiset saadaan liikkeelle, on tarjolla oltava hyvin saavutettavia ja eri käyttäjäryhmille soveltuvia viheralueita.

Elinkeinot ja talous Viheralueverkoston kestävä hyödyntäminen

Viheralueverkosto ihmisten vapaa-ajan ympäristönä tukee alueen elinkeinojen kehittämistä suoraan ja välillisesti. Elinkeinojen osalta virkistysverkolla tuetaan erityisesti matkailua ja sen kehittämistä. Välillisesti myönteisiä vaikutuksia syntyy, mikäli viheralueet lisäävät alueen vetovoimaisuutta asuinympäristönä sekä yritysten toimintaympäristö.

Muiden elinkeinojen osalta virkistystoiminnoilla on vaikutuksia lähinnä metsätalouteen. Muun muassa olemassa olevissa valtion virkistysmetsissä metsätaloutta on sopeutettu siten, että alueiden houkuttelevuus virkistyskohteena säilyy. Pohjois-Pohjanmaan maakunnallinen virkistysverkko muodostuu myös jatkossa valtaosin olemassa olevista virkistys- ja suojelualueista, joten kokonaisuutena ottaen vaikutukset metsätalouteen ovat samaa luokkaa kuin nykytilassa.

Yleisesti ottaen virkistysverkon kehittäminen korostaa arvokkaan luonto- ja kulttuuriperinnön hyödyntämistä ja merkitystä maakunnan aluerakenteessa. Virkistysverkkoa kehittämällä parannetaan elinympäristön laatua ja ihmisten viihtyvyyttä sekä luodaan edellytyksiä matkailun kehittämiseksi.

Virkistyskäytön vaikutuksia luonnonympäristöön ovat muun muassa melu ja muu häiriö, maaston kulumisen ja roskaantuminen. Vaikutukset voivat olla merkittäviä esimerkiksi linnuston pesimäaikaan herkillä saaristo- ja kosteikkokohteilla. Myös maaston kulumisen voi olla merkittävää suosituimmilla kohteilla ja tiettyjen aktiviteettien seurauksena, esim. ratsastus ja motorisoitu maastoliikenne (crossipyörät, mönkijät). Myös kohteiden huoltamiseen liittyvällä (kesäaikaisella) maastoliikenteellä voi olla vaikutuksia maaston kulumiseen. Muun muassa moottorikelkkailu ja veneily voivat aiheuttaa merkittävää meluhaittaa. Ristiriitaa virkistystoiminnan ja luontoarvojen turvaamisen välillä voi syntyä erityisesti suojelualueilla, joiden ensisijaisena tarkoituksena on alkuperäisen luonnon ja sen kehityskulkujen säilyttäminen. Pohjois-Pohjanmaan virkistysverkossa luonnonsuojelualueiden rooli on keskeinen; merkittävimmät virkistyskohteet ovat kansallispuistoja ja muita suojelualueita. Myös tässä selvityksessä tunnistetuista alueista suurin osa on Natura 2000 -verkostoon kuuluvia suojelualueita. Virkistyskäyttö kohdistuu siten keskeisesti alueille, joilla on myös virkistyskäyttöä rajoittavia tekijöitä. Kansallispuistot ovat esimerkkejä alueista joilla yhdistyvät korkeat kävijämäärät ja toisaalta merkittävät luontoarvot. Valtion ja kuntien omistamat virkistysalueet ovat useimmiten ns. monikäyttöalueita, jotka eivät ole yhtä herkkiä häiriöille

Natura 2000 -verkoston alueet

Yleisesti ottaen alueen kuuluminen Natura 2000 -verkostoon ei estä sen hyödyntämistä virkistykseen tai luontomatkailun näkökulmasta. Retkeilyn, virkistyskäytön ja luontomatkailun vaikutuksia yksittäisiin Natura-alueisiin arvioidaan tapauskohtaisesti hoito- ja käyttösuunnitelman tai muun tarvittavan suunnitelman yhteydessä. Lisäksi hankkeiden tai toimenpiteiden vaikutuksia Natura 2000 -alueen suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin ja eliölajeihin arvioidaan tarvittaessa hankekohtaisen vaikutusten arvioinnin yhteydessä (ns. Natura-arviointi).

Esimerkiksi linnustollisesti arvokkaille soille, selkävesien luodoille tai uhanalaisten eliölajien esiintymispaikoille voidaan asettaa kulku- tai mairinnousrajoituksia linnuston pesimäaikaan tai muina häiriöherkkinä ajankohtina. Tavoitteellisen virkistysverkon toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden luonnonarvoja heikentäviä vaikutuksia, kun alueiden yksityiskohtainen suunnittelu ja kehittäminen toteutetaan kohteiden arvot ja erityispiirteet huomioon ottaen.

Miten maakuntakaavaluonnos huomioi virkistyskäytön

Tuulivoimapuistoalueita on varattu edellä mainitun alueen viereen. Onko maakuntakaavassa huomioitu miten ympärillä olevat puistot vaikuttavat ko. luonnonmonikäyttöalueen arvoon (alueen maisema- ja ympäristöarvojen säilyttäminen) ja **miten nykyinen olemassa oleva maisema kyetään säilyttämään** ja ovatko määräykset käytännössä mahdollisia mikäli kaavaluonnosta ei muuteta mitenkään? Tarkoittaako tämä käytännössä sitä, että tulevaisuudessa alueella täytyy retkeillä laput silmillä tai virtuaalilasit päässä johon on tallennettu nykyinen maisema?

Haapaveden lintuvedet ja suot on kansainvälisesti tärkeä lintualue , Korkattivuori on Pohjois-Pohjanmaan läntisen osan korkein paikka

Valtakunnallisesti merkittävä lintuvesiensuojelu alue, Haapaveden lintuvedet ja suot sekä Korkattivuori (Natura 2000) ja Korkattivuori-Rahkovouri (KAO110045) kallioalue muodostavat poikkeuksellisen luontokokonaisuuden. Korkattivuori on Pohjois-Pohjanmaan läntisen osan korkein paikka. Sen tekevät mielenkiintoiseksi retkeilykohteeksi Pohjois-Pohjanmalla poikkeukselliset näköalat ja luontopolku. Vuorelta avautuu alueellisesti hyvin poikkeukselliset maisemat kilometrien päähän Natura 2000 lähijärville ja soitten suojelualueelle. Maisema on vielä toistaiseksi hyvin erämaatyypinen, eikä sieltä näy juuri muuta, kuin laajat metsät, järvi ja suoalueet. Lisäksi sieltä näkyy osalta suunnasta maatalousaluetta, asutus on harvaa ja lähinnä Ojakylän suunnalta näkyy enemmän maataloja/rakennuksia. Vuorenhuippu kohoaa 186,8 metriä merenpinnan yläpuolelle. Korkeuseroa läheiseen suojelusuhon on 50 metriä ja Ojakylän aukeaman keskipaikkeille 80 metriä. Vuoren kallioisella laella sijaitsevan entisen palovartiotornin alin taso on kunnostettu näköalapaikaksi. Alue on erämaatyypinen alue ainakin vielä toistaiseksi. Alueella sijaitsee laavu ja se on paikallisesti hyvin suosittu retkeilykohde. Jatkossa tuulivoimaloita näkyisi useasta eri suunnasta. Myös tällä hetkellä suunnitteilla oleva Leuvanvevan tuulipuistohankkeen ja siihen liittyvän siirtolinjan leventäminen (mikäli sieltä tuleva uusi siirtolinja tulisi kolmanneksi kahden viereen) pilaisi Korkattivuori-Rahkovouri ympäristön maisemaa entisestään. Alue on maisemakallioalue (ge-1). Alueella järjestetään vuosittain mm. polkujuoksu- ja suunnituskilpailuja. Maiseman kannalta on haitallinen vaikutus että tämän mittalauokan tuulivoimapuistoja rakennetaan joka ilmansuuntaan (Leuvanveva, Piipsanneva ,Tuulikaarto, Sikokangas- Haaponeva).

Linkistä tietoa ja kuvia kohteista:

www.haapavesi.fi/sites/haapavesi.fi/files/Retkeilysivusto/Korkattivuori.pdf

www.haapavesi.fi/sites/haapavesi.fi/files/Retkeilysivusto/Korkatti%20luontopolku.pdf

Alueella on laajoja, lähinnä Metsähallituksen omistamia suojeltuja suoalueita joita on ennallistettu ja palautettu luonnontilaan. Suoalueilta ei näy tällä hetkellä juuri yhtään rakennettua ympäristöä. Aavoilta soilta näkyy Mieluskylän tv- ja radiomasto ja osalta suoalueelta Korkattivuorella oleva vanha palovartiotorni ja gsm-masto, mutta muuten suoalueet ovat lähes luonnontilaisen kaltaisia. Tulisi pohtia, ovatko tuulivoimapaistot yhteisvaikutuksiltaan ristiriidassa tämän olemassa olevan luonnon kanssa. Alueella on runsas linnusto ja alueella asuu myös maakotkia ja kalasääksiä, jotka vaativat laajan reviirin. Alueen läpi menee tärkeä lintujen syysmuuttoreitti ja siellä olevat järvet ja suot toimivat lintujen levähdyspaikkoina useille eri muuttolintulajeille (kurjet, joutsen, arktiset vesilinnut). Ainalin alueella sijaitsee huomattavasti myös muita yksityisten omistamia alueita, jotka ovat maisemallisesti tärkeitä kohteita joita ei tässä tarkemmin eritellä, mutta niitä on kirjattu tarkemmin selvityksiin, joissa on kartoitettu arvokkaita perinnebiotooppeja esimerkiksi rantalaitumia, mm. Korkatin ja Ainalin rantalaidunnusalueet jotka osittain sijaitsevat mm. Natura 2000 alueella; Korkatin lammashaka, (ehdolla maakunnallisesti arvokkaaksi perinnemaisemaksi inventointi 2020) jossa pidetään yllä avointa perinteistä rantalaidun maisemaa. Alueelta löytyy myös Vaitiniemen kulttuurimaisema (maakunnallisesti arvokas maisema-alue). Lähistöllä on useita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita vanhoja pihapiirejä (arvokas rakennettu kulttuuriympäristö) jne. Isompia rakennelmia ei alueelle tällä hetkellä näy. Muunmuassa Korkattivuori ja Haapaveden lintuvedet ja suot (lintuvesiensuojelualue) jäisi tuulivoimateollisuusalueiden väliin, jos kaikki suunniteilla olevat hankkeet toteutuvat. Mikä on esimerkiksi suhtautuminen maanviljelijän työhön, kun hän lisäksi harjoittaa maisemanhoitotyötä ja ylläpitää arvokkaita perinnebiotooppeja.

Matkailualan yritykset Ainalin kylässä (Villa Korkatti)

Alueella on myös majoitus ja ohjelmapalveluita tarjoava yritys (Villa Korkatti), mistä käsin on myös mahdollisuus mm. retkeilyyn läheisillä luontopoluilla, Korkattivuoren alueella sekä läheisillä muilla virkistykäyttöön varatuilla alueilla (esim. Korkatin latu)

www.villakorkatti.fi

Järvimaisemat alueella

Laajoilla aavoilla vesialueilla tuulivoimalat näkyvät kauas, ja mikäli voimalat ovat 300-350 metriä korkeita ja puistoalueiden määrä on suuri, niillä on merkittävä vaikutus alueen järvimaisemiin. Se on tällä hetkellä hyvin erämaatyypinen ilman mitään teollisuusrakennuksia. Maisemahaitoista aiheutunutta kiinteistönarvon laskua on vaikea määritellä. Kaavaluonnoksessa viitataan Suomen tuulivoimayhdistyksen teettämään tutkimukseen, jonka mukaan sillä ei olisi vaikutusta arvoon, mutta päinvastaisia tuloksia löytyy jotka osoittavat arvonalennuksen. Maalaisjärjellä ajateltuna jokainen voi miettiä, kumpi on vaikkapa houkuttelevampi kiinteistö: kiinteistö, jonka pihalta näkyy x – määrä tuulivoimaloita, ja talon vierestä menee 400kV sähkönsiirtolinja, vaiko pihapiiri jonne ei näy voimaloita. Lisäksi järvenrantatontit (jotka ovat arvokkaampia kuin kuivan maan tontit) ovat

hyvin erinäköisiä, jos ilta-auringon laskuntaustalla näkyy kymmeniä tuulivoimaloita, verrattuna rantamaisemaan mistä aukeaa näköala luonnonmaisemaan.

Selvitys tuulivoimarakentamisen maisemavaikutuksista Pohjois-Pohjanmaalla

Kaavan laadinnan yhteydessä on tarkoitus selvittää Pohjois-Pohjanmaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja kulttuuriympäristön sietokyky seudullisesti merkittävän tuulivoimarakentamisen aiheuttamille vaikutuksille, havainnollistaa merkittävät vaikutukset, arvioida mahdollisesti syntyvien vaikutusten merkittävyyttä ja esittää maakuntakaavaan ehdotusvaiheessa tarvittavia merkittäviä negatiivisia vaikutuksia ehkäiseviä toimia. Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamiseen -oppaan (2016) maalle sijoittuvien tuulivoimaloiden teknisenä lähtökohtana on noin 210 metrin kokonaiskorkeus. Nyt vireillä olevissa tuulivoimapuistohankkeissa voimaloiden kokonaiskorkeus on 300-350 metriä. Tämän vuoksi YM:n opasta ei voi suoraan soveltaa nykyisen tuulivoimatuotannon vaikutusten arvioinnissa.

Olisi hyvin tärkeää, että myös niiden ihmisten näkemys maisemahaitoista tulisi huomioida, jotka joutuvat niitä kaavan ja voimaloiden toteuduttua tulevaisuudessa sietämään. Ilmeisesti analyysin suorittamisesta vastaa Suomen tuulivoimayhdistykseen kuuluva taho, joka laatii myös tuulivoimapuistokaavoja tuulivoimayhtiöille ja taloudellisesti hyötyy asiasta. Esitämme tasapuolisuuden nimissä, että myös paikalliset ihmiset, jotka asuvat alueella ja täten joutuvat mahdollisiin maisemahaittoihin tulevaisuudessa sopeutumaan, saisivat mahdollisuuden osallistua maakuntakaavan maisemavaikutusselvitykseen (Tuulivoimarakentamisen maisemavaikutukset Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa) ja mm. esittää kantansa koskien maisemahaittoja, koska he ovat kaikkein oleellisin sidosryhmä jota asia tulee käytännön elämässä koskemaan. Lisäksi esille nostamamme aluekokonaisuus (Mieluskylä-Ainali alue) on myös maisema näkökulmasta merkittävä alue. Tärkeimmistä arvokkaista kulttuurihistoriallisesti merkittävistä pihapiireistä, tärkeimmiltä järviolueilta sekä maisemaltaan herkiltä alueilta tulisi saada kuvamallinnuksia. Esimerkiksi Ainalin jakokunta olisi kiinnostunut asiasta jotta olisi mahdollisuus saada mahdollisimman yksinkertainen ja kansantajuinen selvitys. Perusteluina on se, että yksi kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa. Toimistostyönä tehty kirjallinen selvitys ilman, että suunnittelija jalkautuu maastoon ei anna riittävän yksinkertaista ja selkeää kuvaa siitä, miltä asiat käytännössä saattavat näyttää ja johtaa helposti siihen, että selvityksestä tulee lähinnä muodollinen.

Ihmisen terveys

Pohjois-pohjanmaan lainvoimaisissa maakuntakaavoissa on edistetty terveellistä ja turvallista ympäristöä. Työssä toteutetaan seuraavia VAT-kirjauksia:

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

- Tässä ei kerrota eikä oteta huomioon infraääniä ja välkevaikutuksia alueen asukkaisiin nähden.
- Miten ehkäistään ihmisiin vaikuttavia infraääniä, välkevaikutuksia, melua ja tärinää?
- Voimaloiden lavoista irtoavaa mikromuovia ei mainita, eikä myöskään lapojen sulatukseen käytettävää jäänestoinetta. Molempia leviää laajoille alueille lapojen pyörimisen vaikutuksesta, koskien näin laajan alueen asukkaita, eläimiä ja luontoa.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

- Haitallisia terveysvaikutuksia voimaloiden läheisyydessä asuvilta ihmisiltä on raportoitu paljon maailmalta ja Suomestakin jo laajasti. Miten nämä kaikki otetaan tässä huomioon?

- Mikä on oikeasti riittävän suuri etäisyys ihmisiin? Kuka sen edes voi määritellä? Onko otettu huomioon erityisherät ihmiset? Hermostoltaan erityisherkkiä (tunne- ja aistiherkkyys) ihmisiä on jopa 15-20% väestöstä. Voimaloiden terveyshaitat vaikuttavat ihmisiin kymmenien kilometrien säteellä tuulivoimala-alueelta.
- Kaavaselostuksen VAT- kirjauksissa ei ole mainittu, mitä nämä riskienhallinta muulla tavoin pitää sisällään.

Energia- ja ilmastovaihekaavassa on myönnetty, että tuulivoimaloilla voi olla ihmisen terveyteen ja viihtyvyyteen kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia. (Kohta 6.4) Vaikutukset liittyvät tuulivoimaloiden tuottamaan ääneen, infraääneen, valon ja varjon vaihteluun perustuvaan välkkeeseen sekä lentoestevalojen häiriövaikutukseen. Myös voimaloiden maisemakuvaan tai tuulivoimaloiden alueen luonteen muuttumiseen, erityisesti virkistykseen käytetyillä alueilla, liittyvät tekijät voidaan kokea haitallisiksi. Lenkkeily, pyöräily, marjastus, metsästys, luonnossa liikkuminen on alueen asukkaille tärkeitä hyvinvointia ja terveyttä lisääviä vapaa-ajan harrastuksia. Haralammen kaunis ulkoilualaue on Haapavetisten ja lähikuntien asukkaiden ahkerassa käytössä kalastuksessa ja luontoretkeilyssä.

www.haapavesi.fi/sites/haapavesi.fi/files/Retkeilysivusto/Haralampi.pdf

Terveellinen ympäristö tarkoittaa, ettei kenenkään tarvitse kärsiä sähkömagneettisesta säteilystä, infraäänipulsseista eikä meluhaitoista. Myös puhdas vesi kuuluu terveelliseen ympäristöön.

Hankkeella on merkittävä vaikutus ihmisiin koko alueella.

Tuulivoimaloista aiheutuu tutkitusti paljon vakavia terveyshaittoja ihmisille. Jättisuurten voimaloiden vaikutussäde on kymmeniä kilometrejä. Maailmalta on tullut paljon tieteellistä tutkimusta, jotka todistavat tuulivoimaloiden tuottamasta merkittävästä terveyshaitasta. Infraääni on erittäin haitallista, joka voi johtaa vakaviin sairastumisiin kymmenienkin kilometrien päässä. Nyt suunnitelmassa olevat myllyt ovat suurimpia koskaan, ja tämän kokoluokan voimaloista ei ole tehty yhtään terveysvaikutustutkimusta, eikä niistä ole todellista tutkimustietoa. Käyttökokemusta tämän kokoluokan voimaloista ei ole. Todellista tilannetta ei tiedä kukaan, on vain arvioita.

Kuntalain mukaan kunnan tehtävänä on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia.

Tuulivoimapuistot eivät edistä noista kumpaakaan. Me emme halua olla testaamassa jättivoimaloiden aiheuttamia haittoja ja sairauksia. Olemme erittäin huolissamme terveydestämme.

Pohjavesi

Haaponeva-Sikokangas TV-3 rajausalueen sisällä ja sen vieressä on pohjavesialuita. Jokaisessa tuulivoimalassa on useita satoja litroja öljyä sekä roottorin lapoja joudutaan käsittelemään pakkasaikaan jäänestoaineilla jotka sisältävät haitallisia aineita. Voidaanko alue sisällyttää kuuluvaksi tuulivoima-alueelle, kun voimalat vaarantaa pohjaveden laadun?

Eläimet

Tuotantoeläimet /maatalous

Tuotantoeläimistä ei ole tehty lainkaan tutkimusta, on vain kokemuperäistä tietoa. Esim. Siikaisissa tiinehtyminen laski 1.2 siemennyksestä/ tiineys 2.3-2.4 siemennykseen ja lisäksi lehmillä tuli keskenmenoja. Samanlaisia kokemuksia on lukuisien tuulivoimala-alueiden ympäristössä. Saksassa on kerrottu maatalouseläinten tiineysongelmista, keskenmenoista ja käytöshäiriöistä. Eläimet eivät suostu menemään pelloille. Riista on kadonnut, kuolleita lintuja ja lepakoita löytyy suuria määriä myllyjen ympäristöistä. Puolalaistutkimuksessa (Karwowska ym. 2015) todettiin tuulivoimaloiden läheisyydessä sioilla lihanlaadun heikentyneen. Agnew, Smith ym. 2016 havaitsivat eläinkokeessa mäyrillä kroonista stressiä (kohonneita kortisolipitoisuuksia) verrattuna muualla asuviin mäyriin. Liu, Li, Wang, ym. 2012 havaitsivat eläinkokeessa tuulivoimaloiden infraäänien (8Hz) vaurioittavan keskushermostoa. Tämähän opetetaan jo lukiofysiikassa. Ruotsalaistutkijoiden mukaan tuulivoimaloiden ääni ja valaistus voivat ärsyttää tai stressata sekä villieläimiä että karjaa. Uutta tutkimusta aihealueesta tarvitaan tuulivoimaloiden sijoittamiseen alueille, jossa on sorkka- ja kavioeläimiä sekä saalistajia. On tärkeää että tuulivoiman mahdolliset kumulatiiviset vaikutukset otetaan huomioon, koska nämä voivat johtaa populaation pienenemiseen ja ovat siten merkityksellisiä suojelun näkökulmasta. (Helldin, Neumann ym. 2012)

Infraäänien vaikutus tuotantoeläimiin on edelleen selvittämättä, joten elinkeinoriski on todellinen lähialueiden eläintuotantotiloilla. **Tuulivoimapuistot eivät saa häiritä millään tavalla alueen jo olemassa olevia elinkeinoja ja alkuperäistä toimintaa ja haluaisimme tietää miten kaavoitusprosessissa on huomioitu esimerkiksi tuotanto- sekä kotieläinten terveys?**

Luonnonvaraiset eläimet:

Alueella sijaitsee tärkeä lintujen syysmuuttoreitti. Maakuntakaavamääräyksissä todettiin, että "Muuttolinnustoon kohdistuvien yhteisvaikutusten ehkäisemiseksi voimallat tulee sijoittaa ensisijaisesti P-P rannikon päämuuttoreitin (PPL 2021) ja tärkeiden levähtämisalueiden ulkopuolelle" Haapaveden kansainvälisesti merkittävien lintuvesien alueiden järvet ja suojelusuoat toimivat levähdyspaikkoina muuttomatkan varrelle isoille joutsen ja kurkilaumoille sekä pohjoisen arktisille vesilinnuille. Alueelle asuu myös kotkia sekä kalasääksiä. Miten kaavassa on ajateltu turvata edellämainnut seikat käytönnön elämän kannalta?

Rakennettu kulttuuri ympäristö

Tulisi myös huomioida että alueella sijaitsee useita maakunnallisesti arvokkaita kohteita joihin kohdistuu maisemavaikutuksia tuulivoimapuistokäyttöön merkityiltä alueilta.

Haittojen ulkoistaminen ja kaksinaismoralismi

Siellä missä eniten halutaan tuulivoimalla tuotettua energiaa, tulisi olla myös suurin halukkuus itse voimaloita kohtaan. Esimerkkinä vain yhden tuulivoimalan suunnitteleminen vanhalle jätteenkäsittelylaitokselle (Espoon Ämmänsuo), nostatti ihmisissä raivoa, ja siitä valitettiin (mm.haitat ihmiselle ja paikalliselle lokkiyhdykskunnalle). Nyt ollaan siis perustamassa ison mittakaavan tuulivoimapuistoja alueelle joka sijaitsee maakunnallisesti (maisemat) ja kansainvälisesti arvokkaan (Haapaveden lintuvedet ja suot) kohteiden läheisyyteen josta esim. menee tärkeä lintujen syysmuuttoreitti läpi, jossa on niiden levähtämispaikkoja. Mahtaakohan vaikkapa Helsinginseudun lintutieteellinen yhdistys, joka vastustaa Ämmänsuon myllyä pohtia siellä Espoossa että tulevaisuudessa siellä missä eniten sähköä tarvitaan ja kulutetaan niin suurimmalta osin sinne se siirretään satojen kilometrien päästä, missä kulutus on vähäisintä ja ne paikalliset, jotka asuvat tuulivoimapuistoalueen vieressä saavat teollisenmittakaavan kokoluokan

puistoja vaikkapa Natura 2000 lintuvesiensuojelualueen viereen, josta menee tärkeä lintujen syysmuuttoreitti ja missä on lintujen levähtämispaikat. Lisäksi on arveluttavaa, että samaan aikaan Metsähallituksen taholta on aikomus tehdä mm. Soiden ennallistamista alueilla, joiden läheisyyteen tulee tuulivoimapuistoja, voisi olettaa että lähialueille tulevat tuulivoimavalmiollisuusalueet muuttavat ympäristöä huomattavasti enemmän kohti rakennettua teollisuusmaista ympäristöä ja ovat kaukana ennallistamisesta. On myös arveluttavaa kun yleisessä keskustelussa annetaan kuvaa että jättivoimaloista ei ole mitään haittaa mutta esim. täällä Suomessa tutkijoiden mukaan mm. maanviljelys, erityisesti turvepellot ja metsät tai vaikkapa kosteikkoalueilla lyijyhälyt pilaavat maaperän sekä vesistöt ja toimintaa tulisi rajoittaa ja jopa kieltää lintujen, luonnon ja maapallon ilmaston pelastamisen nimissä.

Maanomistajien epätasa-arvoinen kohtelu tuulivoimapuistoalueella

Tämänhetkinen tilanne on käytännössä johtanut siihen, että tuulivoimayhtiö saattaa tarjota niille myllynpaikan vuokraajille huomattavan vuosivuokran, jotka ensimmäisenä lähtevät hankkeeseen. Myös niitä maanomistajia saatetaan lähestyä, jotka ovat vaikutusalueella. Vuokrasopimuksen teko on tässä vaiheessa mahdollisesti houkuttelevampi vaihtoehto, koska mikäli et tee sopimusta, myöhemmässä vaiheessa tehdyt sopimushinnat ovat alhaisempia. Toki on myös niitä jotka eivät halua myllyjä mailleen ja tällöin on vain pakko tyytyä tilanteeseen. Tämä on erityisesti epäoikeudenmukaista niiden maanomistajien suhteen, jotka asuvat tuulivoimapuistoalueen vieressä, ja joiden näkemykset tuulivoimaloita kohtaan ovat kriittisiä ja joille ne eivät aiheuta muuta kuin haittaa.

Maanomistajien epätasa-arvoinen kohtelu tuulivoimapuistoalueen sähkönsiirtolinjan suhteen

Suomessa omaisuus on perustuslailla turvattu. Pakkolunastusta ei saa laittaa toimeen jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollakin muulla tavalla, taikka jos lunastuksesta yksityiselle edulle koituva haitta on suurempi kuin siitä yleiselle edulle saatava hyöty. Se, että tuulivoimayhtiö vetoaa siihen ettei muita keinoja ole kuin pakkolunastaa, ei pidä paikkaansa. Johdot on mahdollista tietyissä tapauksissa sijoittaa olemassa oleviin johtokäytäviin siten, että linjoja voi olla useampia / pylväs. Siirtolinja on oleellinen osa tuulivoimapuistoa, ilman sitä se on hyödytön. Myös ELY- keskus on näin linjannut ja ympäristövaikutukset tulee selvittää kaavaa laadittaessa. Tällä hetkellä tuulivoimalalle vuokraava maanomistaja saa myllyn paikasta 10000-20000 euroa vuokraa/ mylly, joissakin tapauksissa jopa enemmän. Se, jolta tuulivoimapuiston vaatima linjanpaikka otetaan pakkolunastamalla, saa kertakorvauksena arviolta n. 300-500€. Lisäksi jos teet ennakkosopimuksen niin korotus on ehkä n.50%, (150-250€). Jo yksistään edellämämainitun perusteella maakuntakaavaan merkityt siirtolinjan paikat ovat täysin epäoikeudenmukaisia. Tuulivoimalat, tieverkosto, sähköasemat, siirtolinjat sekä kantaverkon vahvistaminen vievät kymmeniä tuhansia hehtaareita metsämaata. Vaadimme että maakuntakaavan laatijoiden tulee huomioida tämäkin asia ja tuulivoimapuistokaavaprosessin tulee olla sellainen, että siinä huomioidaan myös siirtolinjat maanomistajien oikeusturvan kannalta. Tuulivoimapuistohankkeet eivät tule samaan ihmisten hyväksyntää jos heitä kohdellaan epätasa-arvoisesti.

Muut ongelmat

Lisäksi voisi mainita, että tuulivoima rakentaminen edellyttää mm. raskasta maanmuokkausta, joka voi vaikuttaa esimerkiksi pohjavesiin, sekä valtavia määriä murskettua (jostakin sekin on louhittava) ja sekä huomattava määrä betonia ja rautaa. Mikä on voimalan hiilijalanjälki ja vaikutus vaikkapa luonnon monimuotoisuuteen?

Muita tuulivoima-alueita ja yhteenveto

Olisi suotaava miettiä tämän mittakaavan asiat ensin teoriassa huolellisesti läpi ilman kiirettä ja aidosti kuulla sekä ottaa huomioon niitä ihmisiä, jotka saisivat pelkät haittavaikutukset, jotta voitaisiin välttyä ikäviltä yllätyksiltä ja pahimmilta ongelmilta. Siitä ei ole mitään hyötyä että tulevaisuudessa voidaan sitten tutkia, paljonko vahinkoa on mahdollisesti aiheutunut.

Tuulivoima-alueiden tv-1 380, tv-1 388, tv-3 502 yhteisvaikutukset Mieluskylän kannalta ovat mielestämme kestämättömät: molemmin puolin arvokasta maisema-aluetta on tulossa näkymiä hallitsevia tuulimyllyjä. Mieluskylän vieressä olevan luontoarvoiltaan merkittävän alueen Haapaveden lintuvedet ja suot, Korkatti–Rahkovuori kallioalueen (KAO110045) koillispuolelle on tulossa Leuvannevan tv-3 538 ja tv-1 396, länteen päin edellä mainitut Mieluskylän tuulivoimapuistot, ja kaakon suuntaan Piipsannevan/Tuulikaarron tuulivoimapuistot tv-1 374 ja tv-1 398. Mielestämme tämän mittakaavan tuulivoimapuistot eivät edistä tätä asiaa ja aiheuttavat alueelle negatiivisen vaikutuksen.

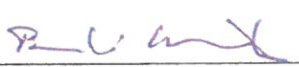
Edellä mainituin perustein vaadimme Haaponeva-Sikokankaan (tv-3, 502) tuulivoimalarakentamisen mahdollistavan merkinnän poistamista maakuntakaavaluonnoksesta sekä lisäksi tarkastelemaan muiden viereisten tuulivoima-alueiden yhteisvaikutuksia sekä puskurivyöhykkeiden etäisyyttä mm. Haapaveden lintuvedet ja suot Natura-2000 alueeseen sekä luonnon monikäyttöalueeseen.

Haapavedellä 21.9.2022

Yhteyshenkilöt:

Antti Hankonen
Junnonsaarentie 161
86600 Haapavesi
040-7674285

Pauli Karsikas
Oulaistentie 629
86600 Haapavesi
044-7393574
pauli.karsikas@gmail.com

Jari Erkkilä
Mieluskyläntie 1142
86550 Mieluskylä
044-5803963

Liite 1: vetoamus Sikokankaan tuulivoimapuistoa vastaan 21.3.2022 (n. 450 allekirjoitusta)

Liite 2: valtakirja allekirjoitukset

Omasta sekä valtakirjalla seuraavien kansalaisten puolesta (Liite 2): 172 allekirjoitusta

Valtakirja

Haaponeva-Sikokangas tuulivoimapuisto, Haapaveden lintuvedet ja suot puskurivyöhykkeet tuulivoimapuistoihin.

Valtuutetut: Pauli Karsikas, Jari Erkkilä, Antti Hankonen

Valtakirjan sisältö:

Valtuutetut voivat toimia yhdessä edustajinani ja laatia puolestani kannanottoja ja lausuntoja sekä tarvittaessa mahdollisen valituksen koskien Sikokangas-Haaponeva-Haapaveden lintuvedet ja suot sekä luonnonmonikäyttöaluetta käsittävistä aluekokonaisuuksista. Lausuntoja ja kannanottoja tulemme jättämään Pohjois-Pohjanmaan liitolle koskien Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastomaakuntakaavaa. Lisäksi valtuutetut voivat esittää kannanottoja asiaa koskien myös Haapaveden kaupungille sekä ELY-keskukselle mahdollisia YVA-selvityksiä varten. Mikäli kaupunki aloittaisi varsinaisen tuulivoimapuistokaavanlaadinnan valtuutetut voivat laatia kannanottoja ja lausuntoja koskien kaavoitusprosessia ja tarvittaessa laatia valituksen.

Valtuutuksen pääperiaatteet ovat seuraavat:

Emme hyväksy sitä, että Sikokangas-Haaponeva alueelle rakennettaisiin tuulivoimala-alueita ja vaadimme että Sikokangas-Haaponeva aluetta ei kaavoiteta/rakenneta tuulivoima-alueeksi. Lisäksi vaadimme tarkastelemaan muiden viereisten tuulivoima-alueiden yhteisvaikutuksia sekä puskurivyöhykkeiden etäisyyksiä mm. Haapaveden lintuvedet ja suot alueeseen sekä luonnonmonikäyttöalueeseen etteivät tuulivoimapuistot tule liian lähelle niitä. Lisäksi vaadimme maanomistajien aseman parantamista. Perustelumme tähän ovat se, että haluamme säilyttää asuinympäristömme mahdollisimman viihtyisenä ja voimalat kaukana kodeistamme, maisemat vapaana massiivisista tuulivoimaloista ja sähkönsiirtolinjoista, turvata alueen ihmisten sekä eläinten hyvinvoinnin ja terveyden.

Valtakirja on voimassa toistaiseksi, kuitenkin enintään siihen asti, kunnes tuulivoimapuistoasia on ratkennut.

Arvoisa Kaupunginjohtaja, kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet

Olette päättämässä ns. Sikokankaan kaavoituksesta tuulipuistoksi. Jos Sikokangas kaavoitettaisiin tuulipuistoksi se haittaisi alueen virkistyskäyttöä, ympäristö ja maisema-arvoja sekä aiheuttaisi haittaa kulttuurihistorialliselle jokivarsi maaseutumaisemalle. Sekä vaarantaisi Mieluskylän vesiosuuskunnan pohjaveden tuoton ja käytön. Tuulimyllyt huonontavat asumisviihtyisyyttä, sekä aiheuttavat kiinteistöjen ja sitä kautta tulevien perintöjen arvon laskua. Sikokankaan alueella on hyvä tiestö, joka mahdollistaa alueen laajan virkistyskäytön esim. lenkkeily, pyöräily, marjastus, metsästys, myös Mieluskylän metsästysseuran metsäkämpä sijaitsee siellä.

Sikokankaan alueella on myös luonnonkaunis Haralampi joka on Haapavetisten kuin myös lähikuntien asukkaiden ahkerassa käytössä, kalastuksessa ja luontoretkeilyssä.

Suomen perustuslain 20§ sanotaan seuraavaa: Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon.

Ymmärrämme sen niin että Sikokankaan luontoa ei tuhota tuulimyllyjen toimesta, vesiosuuskunnan pohjaveden tuottoa ja käyttöä ei vaaranneta ja että Mieluskylän hieno jokivarsi maisema säilyy ennallaan. Terveellinen ympäristö tarkoittaa ettei kenenkään tarvitse kärsiä sähkömagneettisesta säteilystä, mikroääni pulseista eikä meluhaitoista. Myös puhdas, hyvä vesi kuuluu terveelliseen ympäristöön.

Olemme keränneet Mieluskylällä nimelistan Sikokankaan tuulipuistoa vastaan, 275 nimeä.

Kaikkiaan laskimme Mieluskylällä olevan 167 taloutta, tähän lukuun on laskettu myös tyhjiillään olevat talot ja kesämökit. Näistä talouksista Sikokankaan tuulipuistoa vastaan oli 118 taloutta, 20 taloutta oli tuulimyllyjen puolesta, 9 kpl oli puolueetonta ja 20 taloutta oli ettei omistajia tiedetty tai tavoitettu.

Rytkynperältä ja Humalojalta on 48 henkilöä tuulipuistoa vastaan. Toki pitää muistaa etteivät kaikki uskalla kirjoittaa nimeään listaan vaikka olisivatkin vastaan. Sekä lisäksi on nettiadressi jossa tällä hetkellä 94 nimeä.

Kun nyt on näin selvä vastustus tuulivoimaloita vastaan, niin onko teillä oikeutta jättää huomioimatta kyläläisten mielipidettä asiasta?

Teidän pitää ymmärtää että suurin osa metsänomistajista jotka ovat vuokranneet metsänsä eivät asu Mieluskylällä eikä edes Haapavedellä. Alueella on yhteismetsä jonka omistajat asuvat Etelä-Suomessa, eli verotuloja myllyjen tuotoista ei tule Haapavedelle.

Mutta oletteko ajatelleet montako perhettä kärsii muuttaa pois Haapavedeltä jotta myllyistä saatu kiinteistövero on menetetty verojen ja valtion avustusten muodossa?

Voikin todeta, tarvitaanko Haapavedellä asukkaita, vaiko pelkästään tuulivoimaloita?

Kyllä elämässä ja kuntapolitiikassa pitää olla muitakin arvoja kuin raha.

Tervetuloa perjantaina 6.5. 2022 klo 18.30 Reijo Waara saliin kuulemaan ja keskustelemaan tuulivoiman vaikutuksista.

Mieluskylästen puolesta Aino Heinioja

J. J. J. S. A.

Haapavesi 16.3.2023

**Kuntalaisaloite, Haapaveden tuulivoimastrategian laatiminen
(Kiireellinen)**

23.3.2023

Kuntalaisaloitteen luovutus Haapaveden kaupungille 23.3.2023 klo 10.00

Kuntalaisaloite, Haapaveden tuulivoimastrategian laatiminen

Luovuttajat:

Pekka Pyy

Pauli Karsikas

Jari Erkkilä

Antti Hankonen

Vastaanottaja:

Eija Saarela, hallintojohtaja

MUKANA OLEVAN NIMILISTAN JULKISUUS

(Kuntalaisaloite, Haapaveden tuulivoimastrategian laatiminen)

Kuntalaisaloitteen sekä siinä valtakirjalla olevien nimiä ei julkaista yleiseen jakeluun tai muille ulkopuolisille. Perustelumme on se, että osa tuulivoimaan kriittisesti suhtautuneista henkilöistä on kokenut painostusta ja epäasiallista kommentointia oman täysin perustellun mielipiteensä takia. Lisäksi aikaisemmin liittyen tuulivoimahankkeisiin esimerkiksi paikallislehti julkaisi niiden ihmisten nimet, jotka olivat tehneet valituksen. Syytä tähän ei ilmoitettu tai mitään yhteyden ottoa asiasta ei tullut keneltäkään ennen tai jälkeen kyseistä lehtiartikkelia. Myöskään nimien lehdessä julkistamista vaatinut henkilö ei ollut asiasta kysynyt tai ottanut yhteyttä asianomaisiin missään vaiheessa. Lisäksi osaa valituksen jättäneistä henkilöistä on painostettu luopumaan valituksesta. Tällainen toiminta ei ole normaalikäytäntö Suomessa, eikä ole myöskään hyvien tapojen mukaista ja kenenkään ei tulisi joutua tällaisen kohtelun alaiseksi.

ALOITTEEN LUKEMINEN VALTUUSTONKOKOUKSESSA

Esitämme pyynnön että asiamme luettaisiin ääneen seuraavassa valtuuston kokouksessa joka järjestetään keväällä 2023. Mikäli puheenjohtaja ei lukisi kuntalaisaloitetta olemme olleet yhteyksissä valtuuston jäseniin jotka ovat ilmoittaneet että voivat lukea aloitteemme kokouksessa.

Yhteyshenkilöt:

Pekka Pyy

Pauli Karsikas

Jari Erkkilä

Antti Hankonen

Haapavesi 16.3.2023

Kuntalaisaloite, Haapaveden tuulivoimastrategian laatiminen (Kiireellinen)

Johdanto

Kuntalaisaloitteemme koskee Haapaveden kaupungin tuulivoimastrategiaa sekä tuulivoimakaavoitukseen ja rakentamiseen liittyviä asioita. Haapaveden valtuustokokouksessa 21.2.2023 tehtiin kaksi valtuustoaloitetta koskien Haapaveden tuulivoima strategiaa ja tuulivoiman lisäluvittamista ja rakentamista. Mielestämme molemmat valtuustoaloitteet ovat erittäin hyviä ja kaupungin tulisi ottaa nämä vakavissaan. Tuulivoimalle löytyy sekä kannattajansa että vastustajansa. Tuulivoimaa perustellaan sillä, että se toisi tullessaan kiinteistöverotuloja kaupungin kassaan, joka on positiivinen asia kaupungin talouden kannalta, sekä vuokratuloja yksityisille maanomistajille.

Tuulivoimarakentamiseen liittyy kuitenkin myös negatiivisia vaikutuksia ja tämän takia kuntapäätäjien tulisi ottaa huomioon myös kielteiset vaikutukset. Tuulivoimahankkeet eivät ole niiden kuntalaisten kannalta hyviä, joiden kiinteistö mahdollisesti pakkolunastetaan, kiinteistön arvo laskee tai jonka oma kulttuuri- ja perinnemaisema, matkailuyritys, hyvinvointi, yöuni tai terveys heikkenee. Se, että osalle kuntalaisista jäävät pelkät haittavaikutukset ei ole oikein, ja tällöin hankkeet eivät täytä sosiaalisen hyväksyttävyyden vaatimusta. Lisäksi epätasa-arvoinen kohtelu on vastoin kuntalain peruseriaatteita.

Tähän mennessä ne kuntalaiset, jotka ovat nostaneet esille näitä haitallisia vaikutuksia, ovat jääneet huomioimatta tai kokeneet jopa vihamielistä suhtautumista. Esimerkiksi Sikokangas-Haaponeva tuulivoimahankkeen suhteen lähialueen asukkailta kerättiin keväällä 2022 n. 450 nimeä hanketta vastaan, ja siitä huolimatta hanke on nyt uudessa maakuntakaavaluonnoksessa ehdolla tuulivoima-alueeksi. Ihmettelemmekin miksi esille tuotuihin epäkohtiin ei esitetä perusteltuja vastauksia, ja miksi tuulivoimarakentamiseen kriittisesti suhtautuviin kuntalaisiin tunnutaan suhtautuvan nuivasti. Jos huomioidaan ainoastaan kiinteistöverojen sekä tuulivoimapuistoalueilta saatavien vuokratulojen maksimointi ei päädytä alueen viihtyvyyden ja kaikkien kuntalaisten kannalta oikeudenmukaiseen lopputulokseen. Jotta voitaisiin muodostaa koko kaupunkia koskeva kattava ja tasapuolinen kokonaisvaikutusten arviointi tulisi Haapavedelle laatia tuulivoimastrategia.

Tuulivoimahankkeiden nykytila

Tällä hetkellä tuulivoimahankkeita on runsaasti alustavasti suunnitteilla, kaavoitus tai luvitusvaiheessa. Maakuntakaava, jossa on merkitty isoimmat hankkeet (yli 8 voimalaa) on luonnosvaiheessa ja se valmistunee ensivuoden aikana. Pienemmät hankkeet eivät ole merkittynä maakuntakaavaan. Yhtiöt hakevat sopivia kohteita tuulivoima-alueiksi ja pyrkivät saamaan vuokrasopimuksia mahdollisimman paljon. Sopimusehdot ovat vaihtelevia ja vuokra-ajat pitkiä (yleensä n. 50 v) ja sopimuskäytännöt vaihtelevat yhtiöstä riippuen. Kun vuokrasopimuksia on riittävästi, yhtiö tekee kaavoitusaloitteen sekä kaavoitusopimuksen ja kaavoitus lähtee käyntiin. Hankkeita on siis tulossa paljon ja niitä on tarkoitus viedä eteenpäin mahdollisimman nopeasti. Perussuomalaisen valtuustoaloitteessa on mainittu että 40–50 km säteelle Haapaveden keskustasta olisi tämän hetkisen tiedon mukaan tulossa n. 500–600 voimalaa ja mahdollisesti jopa tätäkin enemmän olisi suunnitteilla.

Yksittäisten kuntalaisten mahdollisuus vaikuttaa asioihin ja tiedotus asioista

Koko maanlaajuisesti tuulivoimahankkeiden suhteen tuulivoimakaavojen laadinnasta vastaavat konsulttialan firmat, jotka ovat etujärjestö Suomen Tuulivoima Ry:n jäseniä. Tuulivoimatoimijat ovat verkostoituneet hyvin tehokkaasti. Yksittäisten paikallisten asukkaiden etuja ei aja tällä hetkellä kukaan, erityisesti jos henkilölle on hankkeesta aiheutumassa haittavaikutuksia, eikä hän ole taloudellisesti hyötymässä hankkeesta mitenkään. Tämä on johtanut tietyissä tapauksissa epäoikeudenmukaisiin tilanteisiin ja ihmisillä syntyy tunne, että heitä kohdellaan epätasa-arvoisesti, koska päätöksenteossa taloudellinen hyöty nousee yleensä etusijalle.

Tuntuu myös vääryydeltä, että ainoa tapa yrittää vaikuttaa kaava-asioihin, on viedä asioita hallinto-oikeuteen. Kyky laatia lausuntoja tai mahdollinen valitus on tavallisella kansalaisella hyvin rajallinen, joten kansalaisen asema on heikko. Asioihin perehtyminen vie valtavasti aikaa, ja monelta loppuukin tämän takia usko, vaikka voimat vaikuttavat elinympäristöön koko loppuelämän ja myös jälkipolvien elämään. Hyvin harva kansalainen ymmärtää miten esim. kaavoitus etenee ja miten siihen voisi vaikuttaa. Hyvin usein hankkeet on viety jo pitkälle, ennen kuin tajutaan mitä on tapahtunut, ja siinä vaiheessa on vaikutusmahdollisuudet jo menetetty, tai lähes olemattomat, koska asiat on jo käytännössä päätetty.

Tämän takia olisikin tärkeää, että kaupunki suhtautuisi vakavasti myös haitankärsijän rooliin jääviin ihmisiin ja tiedottaisi aktiivisemmin ajankohtaisista hankkeista heti alusta lähtien. Kaupungin tulisi jo hyvissä ajoin, ennen kuin yhtiöt aloittavat vuokrasopimusten keräämisen, tiedottaa kaikkia kuntalaisia siitä mitä on alustavasti suunnitteilla. Lisäksi tulisi selvittää jo alkuvaiheessa mitkä ovat kaikkien hankkeiden yhteisvaikutukset jos hankkeet aiotaan toteuttaa kaikessa laajuudessaan, eikä kaupunki aio asettaa mitään rajoituksia tuulivoimapuistojen määrään alueella.

Maanomistajien epätasa-arvoinen kohtelu

Tuulivoimahanke alkaa siten, että joko yhtiö lähestyy tietyn alueen maanomistajia tai joukko maanomistajia lähestyy yhtiötä, ja nämä tekevät vuokrasopimuksen maistaan. Alkuvaihe on tiedottamisen osalta yhtiön vastuulla. Osa alueen maanomistajista ei ole välttämättä kiinnostunut tekemään sopimusta. Näiden maanomistajien asema jatkoa ajatellen saattaa muodostua hyvin huonoksi, mikäli he eivät allekirjoita vuokrasopimusta. Mikäli tällaisen henkilön maat kuuluvat kaava-alueeseen, hän ei saa mitään korvausta. Tämä on väärin, koska kaava saattaa asettaa rajoituksia maa-alueen käytölle (rakentaminen, virkistyskäyttö jne.) Nämä asiat tulisi avoimesti selvittää kaikille kuntalaisille jo hyvissä ajoin ennen kuin kaavoitusta on edes aloitettu.

Lisäksi on joukko maanomistajia jotka eivät edes tiedä, että ovat osa tuulivoimapuistohanketta (sähkönsiirtolinjan alle jäävät) ja tieto asiasta tulee vasta sen jälkeen, kun kaupunki on hyväksynyt kaavan, jolloin yhtiö lähestyy asian tiimoilta. Siirtolinjan alle jäävien osalta tilanne johtaa maiden mahdolliseen pakkolunastukseen. Kaavoituksen aikana heitä ei informoida erikseen, vaikka alustavat sähkönsiirtoreitit on merkitty kaavapapereihin ja niistä on laadittu myös ympäristövaikutustenarvioinnit. Ensimmäinen yhteydenotto asiasta tulee vasta sen jälkeen, kun tuulivoimapuistokaava on hyväksytty.

Tuulivoimahankkeissa maanomistajat asetetaan hyvin eriarvoiseen asemaan. On niitä, jotka saavat tulevaisuudessa vuokratuloja voimaloista. Nykyiset vuokrasopimushinnat ovat arviolta n. 10 000-20 000/myllypaikka/vuosi + hehtaari perusteinen korvaus koko-alueelle n. 100–250 e/ha/vuosi, riippuen yhtiöistä ja alueista sekä mikä sopimuksessa laskentaperusteena. Niiltä, joiden maille tuulivoimapuiston sähkönsiirtolinjat tulevat, pakkolunastetaan maat kertakorvauksella.

Kaupungin rooli siirtolinjan suhteen on hyvin oleellinen. Jos ja kun vireillä olevat kaavat kunta lopulta hyväksyy, niin kunnanvaltuutetut antavat käytännössä samalla siunauksen voimalahankkeisiin liittyville siirtolinjoille. Tuulivoimayhtiöiden mukaan kaupungin ei tarvitse huolehtia linja-asiasta millään tavoin ja yhtiöt huolehtivat asiasta siten, että lunastavat linjan paikan kaavan hyväksymisen jälkeen.

Kaavaprosessin aikana linjan alustava sähkönsiirtoreitti/reitit on merkitty kaavapapereihin ja siitä tehdään myös ympäristövaikutustenarviointi. Ne tilat, joihin itse siirtolinjan paikka tulee hyvin suurella todennäköisyydellä kohdistumaan, voi melko helposti päätellä jo kaavoitusvaiheessa kaavassa olevista sähkönsiirtoa koskevista kartoista. Näistä ei ole tiedotettu maanomistajia erikseen. Kun kaava on sitten kunnassa hyväksytty, hyvin suurella todennäköisyydellä yhtiö ottaa yhteyttä niihin maanomistajiin, joiden maat on kaavapapereihin siirtoreitin kohdalle merkitty.

Maanhinnasta ei yhtiön tarvitse neuvotella, eikä maanomistajien mielipiteitä tarvitse huomioida, koska maat voidaan siinä vaiheessa pakkolunastaa. Tässä vaiheessa kukaan ei yksittäisiä maanomistajia auta, koska hyvin harvoin asia ketään kiinnostaa vaikka yrittäisit apua jostakin kysyä. Sanotaan vain, että onpa

ikävä juttu ja me ei mahdeta asialle mitään, toivotaan että lunastuslaki joskus muuttuisi. Yksikään viranomainen tai kunnanpäättäjä ei ole puolustamassa maanomistajaa siinä tilanteessa. Kun kunnan päättäjiltä asiaa silloin kysyy, he sanovat etteivät tiedä asiasta mitään eivätkä ota mitään vastuuta linjasta, koska yhtiö on se joka siitä asiasta vastaa ja lunastaa linjanpaikan. Pelkkä myötätunto ei hirveästi auta enää siinä tilanteessa. Itse kaavoitusprosessin aikana yhtiöt eivät ole olleet halukkaita sopimaan ennakkoon mitään siirtolinjan alle jäävien kanssa, koska vetoavat siihen etteivät osaa sanoa niiden tarkempaa paikkaa.

Puolustusvoimien arvion mukaan voimaloita on mahdollista rakentaa koko Suomeen jopa 10 000 kpl vuoteen 2030 mennessä ja näistä jopa 4000 Pohjois-Pohjanmaalle. Tämä aiheuttaa sen, että uusia linjoja on tulossa hyvin paljon ja huomattava määrä kuntalaisia ympäri Suomea on joutumassa tahtomattaan hyvin vaikeaan tilanteeseen, kun tuulivoimahankkeiden vuoksi yhtiöt vievät heidän maat lunastamalla, ja osa kuntalaisista on puolestaan tehnyt vuokrasopimuksia yhtiöiden kanssa ja saavat voimaloista hyvinkin korkeaa vuokratuloa. Yhden voimalan vuosituotto saattaa olla jopa miljoona euroa. Tämä herättää monissa kysymyksen, miten kunta ja yhtiöt voivat kohdella kuntalaisia epätasa-arvoisesti. Arviolta lähivuosina koko maassa kantaverkkoa vahvistetaan n. 5200 km matkalta, puistojen vaatimia siirtolinjojen määrää on hyvin vaikea arvioida mutta mikäli voimaloita tulee vaikkapa 10 000 kpl niin tällöin saatetaan puhua myös tuhansista kilometreistä siirtolinjojen suhteen.

Tuulivoimapuiston kaava-alueella vuokrasopimusten tekeminen on yhtiön vastuulla ja ne huolehtivat siitä kuinka asia hoituu, joka on täysin lain mukaista. Hinnnoissa voi olla eroja eri yhtiöiden ja alueiden välillä. Usein maanomistajat eivät ole järjestäytyneet, joka saattaa johtaa siihen, että hinnat saattavat vaihdella. Lisäksi jos joku laittaa nimensä paperiin heti, eikä kilpailuta, hinnat voivat jäädä alemmaksi kuin olisi mahdollista ja lisäksi saattaa olla joukko niitäkin, jotka eivät sopimusta haluaisi allekirjoittaa. Kunta tai mikään muukaan taho ei ilmeisesti tätä asiaa valvo. Tilanne voi johtaa siihen, että sopimukset voivat olla hyvin vaihtelevia ja niissä voi olla erilaisia ehtoja jotka saattavat jopa rajoittaa maankäyttöä, vuokra-ajat ovat hyvinkin pitkiä yleensä n. 50 vuotta eli sopimus siirtyy jälkipolville asti.

Virkistysalueet, luonnonsuojelualueet ja maisema-alueet

Vihreällä siirtymällä ei voida perustella luonnon monimuotoisuuden vähenemistä. Tuulivoima rakentamisen seurauksena joudutaan pysyvästi aukkohakkaamaan metsää yhtä voimalaa kohti n. 1-1,5 hehtaaria. Tämän lisäksi joudutaan metsää tuhoamaan tieverkoston ja sähkönsiirtolinjojen alta huomattavia määriä. Tuulivoima-alueita on suunniteltu kaupungin virkistysalueiden, luonnonsuojelualueiden ja arvokkaiden maisema-alueiden läheisyyteen. Osa alueista saattaa jäädä jopa eri tuulivoimapuistojen ympäröimäksi. Aluekokonaisuuksina mainittakoon kansainvälisesti merkittävä Haapaveden lintuvedet ja suot (Natura 2000 rauhoitusalue), joka on myös maakuntakaavaan merkitty luonnonmonikäyttöalueeksi (Haapaveden luonto- ja virkistyskohteet nro. 42, osa Pohjois-Pohjanmaan virkistysverkkoa). Alueen lähellä on lukuisia IBA- FINIBA, Natura-, luonnonsuojelu-, ja suojeluohjelma-alueita. Alue kokonaisuuteen kuuluvat Haapaveden kuntakeskuksen pohjoispuolella sijaitsevat kansainvälisesti merkittävät suo- ja lintuvesialueet sekä Korkatti- ja Aakonvuoren alueet. Alueen läpi menee vesilintujen ja kurkien syysmuuttoreitit sekä siinä asuu mm. kotkia. Korkattivuorella on Haapaveden kaupungin ylläpitämä retkeilypolku, ja sieltä avautuu näkymät suunnitelluille tuulivoima-alueille useaan eri ilmansuuntaan. Suunnittelumääräysten mukaan alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luontoalueiden virkistyskäyttömahdollisuuksien edistämiseen, niiden välisten reitistöjen muodostamiseen sekä maisema- ja ympäristöarvojen säilymiseen. Tämän lisäksi on useita paikallisesti merkittäviä virkistysalueita ja maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita: Mieluskylän kulttuurimaisema; Pyhäjokilaakson, Mustikkamäen ja Sulkakylän kulttuurimaisemat; Vaitiniemen kulttuurimaisema ja Vätjusjärven kulttuurimaisema. Lisäksi voisi mainita myös Mieluskylällä olevan Haralammen, joka on suunnitellun voimala-alueen sisällä.

Virkistysalueilla on merkittäviä myönteisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Ne lisäävät elämisen laatua, hyvinvointia ja asumisviihtyvyyttä. Erilaiset viheralueet ovat keskeinen ulkoiluympäristö ja mahdollistavat lukuisia vapaa-ajan aktiviteetteja. Luonnonläheisyys ja kaunis maisema

ovat maaseudun keskeisiä vetovoimatekijöitä. Olisi tärkeää tehdä kokonaisvaikutusten arviointi kaikkien tuulivoimahankkeiden kannalta siitä, miten ne vaikuttavat edellä mainittuihin alueisiin. Esimerkiksi kuvamallinnusten laatiminen tärkeimmiltä alueilta saattaisi antaa paremman kuvan alueiden luonteen mahdollisista muutoksista ja se antaisi myös kuntalaisille paremman kuvan mahdollisista vaikutuksista esimerkiksi arvokkaisiin maisemiin. Haapavesi on saanut luonnonkauneudestaan mainetta Pohjanmaan helmenä.

Ihmisten terveys, elinolot, hyvinvointi ja viihtyvyys

Tuulivoimahankkeiden vaikutusalueen asukkaita ja kesäasukkaita kuullaan usein vasta kun hankesuunnitelma on jo pitkällä. Informaation välittäminen erityisesti niille ihmisille, jotka asuvat itse kaava-alueen ulkopuolella on ollut usein hyvin olematonta. Tämän lisäksi on ihmisiä, joilla ei ole maita itse kaava-alueella, mutta he asuvat tuulivoimapuistosta 1,5-2 km päässä eivätkä saa mitään korvausta. Näille puistoalueen lähiasukkaille koituu tällöin maisemahaittaa, mahdollista välkehaittaa, melua, häiriöitä gsm verkossa ja tv/radio lähetyksissä.

Lisäksi tuulivoimaan liittyy ihmisen terveyteen vaikuttavia asioita kuten infraäänit, joista on olemassa myös tutkimustietoa. Voimaloiden lapoihin liittyy mikromuoviongelma, joka muodostaa riskin pohjavesialueiden läheisyydessä. Voimaloihin liittyy myös tulipaloriski. On toki varmaan niitäkin, joita tuulivoima-alueen läheisyys ei haittaa, mutta on myös niitä, jotka kokevat edellä mainitut asiat asuinviihtyvyyttä heikentävinä tekijöinä. Oma koti on ihmisen tärkein paikka ja siellä hän viettää suurimman osan elämästään. Nykyinen tuulivoimaloiden 1,5-2 km etäisyys lähimpiin rakennuksiin tulee harkita uudelleen, koska voimala koot ovat kasvaneet, ja nykyisten voimaloiden kokonaiskorkeus, joita alueelle suunnitellaan on 300–350 metriä. Moni, joka hyväksyy voimalat, saattaisi tulla tosiin ajatuksiin jos vastaavanlaisia rakennelmia tulisi oman pihapiirin lähetyville. On myös niitä ihmisiä, jotka ovat valinneet asuinpaikkansa nimenomaan sen takia, ettei siellä ole teollista ympäristöä ennestään, vaan kaunista maaseutu- tai luonnonmaisemaa.

Useat kuntalaiset kokevat, että kuntalaisten keskinäinen asema on epätasa-arvoinen. Osa joutuu tyytymään haittoihin ilman mitään korvausta ja perusteluina on se, että voimalat eivät laadittujen vaikutusarviointien mukaan aiheuttaisi haittaa ja täten yhtiöt eivät ole myöskään korvausvelvollisia.

Metsätalous ja metsäkato

Tuulivoimalat, niihin liittyvä tieverkosto ja sähkösiirtolinjat aiheuttavat huomattavan määrän metsäkatoa. Jos tuulivoimarakentamisen ennusteet toteutuvat vuoteen 2030 mennessä 10 000 maatuulivoimalaa aiheuttaisi reilusti yli 100 000 hehtaarin edestä pysyvää metsäkatoa ja lisääntyviä myrsky- ja tuholaisuhuja. Mikäli maatuulivoimaloita rakennetaan 2-3 kertainen määrä, kuten Fingridin liityntäkyselyt osoittavat, niiden vaikutukset ovat moninkertaiset. (Liite 1. kirjoitus, Riikka Rajalahti, 21.2.–23)

ALOITE:

Haapaveden kaupungin tulee mahdollisimman pian laatia tuulivoimaa koskeva strategia, jossa tarkastellaan tuulivoima-alueiden kokonaisvaikutus Haapaveden alueella. Siinä tulee linjata, paljonko voimaloita halutaan Haapavedelle ja mihin kaikkialle ne on aikomus sijoittaa. Strategiassa tulee selvittää kaikki tiedossa olevat hankkeet, myös ne jotka eivät ole merkittynä maakuntakaavaan. Lisäksi lähialueen kuntien hankkeet, jotka sijaitsevat aivan Haapaveden rajalla tulee huomioida kokonaisvaikutusten arvioinnissa, koska niitä on paljon ja Haapavesi kuuluu niiden vaikutuspiiriin. Lisäksi strategiassa tulee ottaa kantaa kaikkiin edellä mainittuihin ongelmakohtiin ja siihen pystytäänkö niitä ratkaisemaan. Strategian laatimisesta tulee vastata taho, joka on puolueeton, eikä kuulu mihinkään edunvalvontajärjestykseen ja lisäksi informaatiota tuulivoimaan liittyen tulee jakaa tasapuolisesti myös sen haittavaikutuksia koskien. Mikäli muodostettaisiin työryhmä, niin siihen tulee valita tahoja joita asia eniten koskee ja kuulua sidosryhmiä kuten esimerkiksi niitä kyläyhdistyksiä, jotka sijoittuvat tuulivoimapuistojen läheisyyteen ja joille kohdistuvat suurimmat haitat sekä niitä, joille kohdistuu mahdollisia siirtolinjoista aiheutuvia pakkolunastuksia. Strategiassa tulee kiinnittää erityishuomiota Haapaveden luonnon ja maiseman kannalta

merkittäviin kohteisiin. Myös kuvamallinnusten teettäminen tärkeimmistä kohteista tulisi olla mahdollista, koska maakuntakaavan laadinnan yhteydessä tehtävässä maisema-analyysissä tällaista ei ole aikomus toteuttaa. Kuvamallinnoksissa tulisi huomioida kaikki suunnitteille olevat hankkeet. Asiasta tulee tiedottaa mahdollisimman kattavasti kaikkia kuntalaisia ja erityisesti kaikkia niitä henkilöitä, joiden kiinteistöt sijoittuvat potentiaalisten tuulivoima-alueiden sisälle tai viereen.

Esitämme aloitteessamme myös sen, että ennen kuin kaupunki myöntää tuulivoimaloille uusia rakennuslupia tai tekee tuulivoima-alueista uusia kaavoitus sopimuksia, on laadittava edellä mainitun kaltainen kattava selvitys ja yllä mainitut epäkohdat on selvitettävä ja asiasta tiedotettava kaupunkilaisia.

PERUSTELUT:

Mikäli ei ole olemassa selkeää kokonaiskuvaa siitä paljonko hankkeita on kaiken kaikkiaan tarkoitus hyväksyä alueella, johtaa se tilanteeseen jossa voimaloiden määrä voi nousta hyvinkin korkeaksi. Myös liiallinen kiire ei edesauta hyvää lopputulosta. Tämän vuoksi olisi hyvä tehdä perusteellinen arvio siitä, mikä on alueen sietokyky. Maakuntakaavassa ei tehdä tarkempia kaupunkikohtaisia kokonaisvaikutusarviointeja vaan siinä tarkastellaan yleisesti koko Pohjois-Pohjanmaan aluetta. Lisäksi edellä mainitut ongelmat on ratkaistava, koska ne saattavat osan kuntalaisista epätasa-arvoiseen asemaan. Tuulivoimastrategia tulee laatia, jotta jokainen kuntalainen voisi muodostaa kuvan siitä, miten vallitseva tilanne tulisi muuttumaan tulevaisuudessa ja miten Haapaveden ympäristö muuttuisi. Haapaveden kaupungin täytyy ottaa huomioon alueen maanomistajien oikeusturva ja tasapuolinen kohtelu siten, ettei ketään jätetä oman onnensa nojaan tai yhtiöiden armoille.

Myös tuulivoimala-alueiden läheisyydessä asuvien mielipide tulee ottaa huomioon, ja mikäli vastustus on suurta, ei hanketta tule toteuttaa. Se että osalle jää pelkät haitat ilman korvauksia ei ole hyväksyttävää. Mikäli hankkeita kaavoitetaan ja toteutetaan yksi kerrallaan ilman kattavaa kokonaisvaikutusten arviointia, on olemassa riski, että yksittäisiä hankkeita kaavoitettaessa jää kokonaisvaikutusten arviointi liian hataraksi ja muodostuu tilanne, jossa voimaloiden määrä nousee liian suureksi. Ikävistä asioista vaikeneminen, niiden kieltäminen tai pelkkä myötätunnon osoittaminen ja pahoittelu asiasta haitankärsijöitä kohtaan ei ole ratkaisu itse ongelmiin. Kuntalain mukaan yleisen toimialan keskeisiä periaatteita ovat yhdenvertaisuusperiaate ja tasapuolisen kohtelun vaatimus. Mikäli kunta edesauttaa ja hyväksyy toimintaa, jossa yksityinen voittoa tavoitteleva yritys tekee esimerkiksi tuottavaa liiketoimintaa toisen omistamalla maalla marginaalisella kertakorvauksella, rikkoo kunta selkeästi kuntalain peruseriaatteita.

Alueen luontoarvojen kannalta on välttämätöntä laatia kattava selvitys siitä miten tuulivoima rakentaminen vaikuttaa alueen maisema- ja ympäristöarvoihin sekä virkistyskäyttömahdollisuuksiin ja on ensiarvoisen tärkeää ja kuntalain hengen mukaista, että kunta käyttää vaikutusmahdollisuuksia kuntalaisten puolesta ja vaatii oikeudenmukaista ja tasapuolista kohtelua kaikille kuntalaisille, eikä asetu pelkästään yhtiön edun tai yksittäisen tuulivoimalapaikkojen vuokraavien henkilöiden puolelle.

Valtakirja

Haaponeva-Sikokangas tuulivoimapuisto, Haapaveden lintuvedet ja suot puskurivyöhykkeet tuulivoimapuistoihin.

Valtuutetut: Pauli Karsikas, Jari Erkkilä, Antti Hankonen

Valtakirjan sisältö:

Valtuutetut voivat toimia yhdessä edustajinani ja laatia puolestani kannanottoja ja lausuntoja sekä tarvittaessa mahdollisen valituksen koskien Sikokangas-Haaponeva-Haapaveden lintuvedet ja suot sekä luonnonmonikäyttöaluetta käsittävästä aluekokonaisuudesta. Lausuntoja ja kannanottoja tulemme jättämään Pohjois-Pohjanmaan liitolle koskien Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastomaakuntakaavaa. Lisäksi valtuutetut voivat esittää kannanottoja asiaa koskien myös Haapaveden kaupungille sekä ELY-keskukselle mahdollisia YVA-selvityksiä varten. Mikäli kaupunki aloittaisi varsinaisen tuulivoimapuistokaavanlaadinnan valtuutetut voivat laatia kannanottoja ja lausuntoja koskien ko. kaavoitusprosessia ja tarvittaessa laatia valituksen.

Valtuutuksen pääperiaatteet ovat seuraavat:

Emme hyväksy sitä, että Sikokangas-Haaponeva alueelle rakennettaisiin tuulivoimala-aluetta ja vaadimme että Sikokangas-Haaponeva aluetta ei kaavoiteta/rakenneta tuulivoimaalueeksi. Lisäksi vaadimme tarkastelemaan muiden viereisten tuulivoima-alueiden yhteisvaikutuksia sekä puskurivyöhykkeiden etäisyyksiä mm. Haapaveden lintuvedet ja suot alueeseen sekä luonnonmonikäyttöalueeseen etteivät tuulivoimapuistot tule liian lähelle niitä. Lisäksi vaadimme maanomistajien aseman parantamista. Perustelumme tähän ovat se, että haluamme säilyttää asuinympäristömme mahdollisimman viihtyisänä ja voimalat kaukana kodeistamme, maisemat vapaana massiivisista tuulivoimaloista ja sähkönsiirtolinjoista, turvata alueen ihmisten sekä eläinten hyvinvoinnin ja terveyden.

Valtakirja on voimassa toistaiseksi, kuitenkin enintään siihen asti, kunnes tuulivoimapuistoasia on ratkennut.

Näemmekö metsää puilta ja luontokatoa tuulivoimalta?

Eduskuntavaalien edellä Suomessa on käynnissä kiivas keskustelu metsien hakkuutasoista, lisäsuojelusta, hiilinielujista, luonnon monimuotoisuudesta ja EU:n ennallistamisasetuksesta. Keskustelun seuraaminen on haastavaa, ja monet tavoitteet vaikuttavat olevan keskenään ristiriitaisia. Kun keskusteluun tuodaan mukaan energiapolitiikka, huoli metsäkadosta, hiilinieluista ja luonnon monimuotoisuuden väistyä taka-alalle. Tässä kirjoituksessa pyritään tuomaan laskelmin esille tuulivoimarakentamisen merkittävimmät vaikutukset metsiin.

Metsät ovat tärkeässä roolissa – myös Suomen energiapolitiikassa

Suomen tavoite on olla hiilineutraali vuonna 2035. EU-tason tavoitteeksi Suomelle on esitetty -17.8 miljoonan tonnin hiilidioksidiekvivalentti (CO₂-ekv) tavoitetta vuoteen 2030 mennessä. Maankäyttösektoriin (metsä- ja viljelysmaa, ruohikkoalueet, kosteikot, rakennettu ja muu maa) kohdistettavat toimenpiteet ovat tärkeä osa hallituksen asettamaa hiilineutraaliustavoitetta ja ilmastosuunnitelmaa. Odotuksien vastaisesti, Suomen maankäyttösektori muuttui hiilinielusta nettopäästölähteeksi vuonna 2021. Metsä on edelleen hiilinielu, mutta Luonnonvarakeskus (Luke) arvioi, että metsien hiilinielu on pienentynyt tavanomaista suurempien hakkuiden sekä kuivuuden ja puuston ikärakenteesta johtuvan kasvun heikkenemisen johdosta. Myös laskentamenetelmät ovat muuttuneet. Korjaustoimenpiteitä on lukuisia, mutta Suomen Ilmastopaneeli on esittänyt korjaustoimiksi metsäkadon ja suometsien kunnostusojitusten lopettamista ja maankäytön muutosmaksua.

Energiasektori on kuitenkin Suomen suurin päästölähde, aiheuttaen 72 % päästöistä vuonna 2021. Energiasektorin toimilla on siten merkittävä vaikutus kokonaispäästöihin ja hiilineutraaliuden saavuttamiseen. Suomessa uusiutuvan energian osuus kokonaisenergian kulutuksesta oli 42,1 % vuonna 2021. Tästä pienpuun ja metsäteollisuuden sivuvirtojen osuus oli tavanomaista korkeampi, 70 %.

Vähäpäästöiseksi määritelty tuulivoima on tällä hetkellä Suomen nopeimmin kasvava energian investointikohde. IPCC:n teettämän teknologiavertailun perusteella ydinvoiman elinkaaripäästöt sekä sähkön tuotannon yksikkökustannukset ovat kuitenkin alemmat kuin tuulivoiman. Koska Suomessa tuulivoimalat rakennetaan pääsääntöisesti metsiin, rakentamisella on vaikutusta mm. metsäkatoon, hiilinieluihin, luonnon monimuotoisuuteen ja metsätalouden harjoittamiseen.

Jokainen tuulivoimala aiheuttaa vähintään 8 hehtaaria pysyvää metsäkatoa

Suomen tuulivoimarakentaminen on kovassa kasvussa. Vuoden 2022 lopussa Suomessa oli 1393 voimalaa, ja arvioiden mukaan jo 10 000 maatuulivoimalaa vuoteen 2030 mennessä. Fingridille on tehty kuitenkin liityntäkselyjä jo 20–30 000 voimalasta. Voimalan perustukset huoltoalueineen vievät noin 1–1.5 ha (taulukko 1). Voimalat tarvitsevat lisäksi uutta metsätaloustietä leveämmän huoltotien, mutkien- ja huoltolevennyksien ohella. Voimalan perustusten alta pintamaa poistetaan ja usein peruskallio räjäytetään ja käytetään huoltoteiden pohjana. Voimala-alueen kytkemiseksi kantaverkkoon, tarvitsee voimala uutta sähkön siirtolinjaa noin 25 km. Jos kaikki 10 000 tuulivoimalaa olisivat maavoimaloita, veisivät ne noin 80 000 ha pääasiassa metsää. Myös Fingridin ylläpitämät kantaverkot rakennetaan pääsääntöisesti metsiin. Lähivuosina Suomessa rakennetaan 5200 km uutta kantaverkkoa (nykyisen 14 300 km lisäksi), sillä tuulivoimalat sijaitsevat kaukana sähkön kulutuksesta (Etelä-Suomessa 80 %). Uuden kantaverkon aiheuttama metsäkato vastaa noin 26 000–52 000 ha.

Siirtolinjat rakennetaan yleensä ilmalinjoina, sillä 110 kV:n maakaapeliyhteyden hinnan on arvioitu olevan 3–10-kertainen (keskimäärin 55 000 €/km) verrattuna vastaavaan ilmalinjaan. Koska laki sallii siirto- ja voimalinjojen alle jäävän maan lunastamisen kertakorvauksella (noin 230–400 €/ha), metsäkatoa vähentävät vaihtoehdot, kuten maakaapelointi ja kantaverkon ylöspäin rakentaminen (kuten Tannenbaum-pylväät Saksassa), eivät etene. Kun huomioidaan kantaverkon viemä ala, voimalat aiheuttaisivat noin 104 000–138 000 ha metsäkadon.

Tuhansia kilometriä pitkien huoltoteiden ja siirto- ja voimalinjojen ylläpitäminen (kasvuston poisto) altistaa metsän reuna-alueen puut myös voimakkaalle auringon paisteelle, kuivuudelle ja myrskytuhoille, lisäten kirjanpainajatuhojen riskiä. Toiminta lisää mahdollisesti myös havupuiden sienitauteja ja lahovikaisuutta, ja ylipäätään epäsuorasti metsäkatoa ja -tuhoa, joita ei ole huomioitu taulukon 1 laskelmissa.

Taulukko 1. Yksittäisen ja 10 000 maatulivoimalan viemä pinta-ala Suomessa.

	Pituus (km) per voimala	Leveys (m)	Pinta-ala (ha) per voimala	Pinta-ala (ha) per 10 000 maavoimalaa	Laskelman perusteet
Perustus	-	-	1.0–1.5	10 000–15 000	
Huoltotie	1	12–15 ²	1.2–1.5	12 000–15 000	Sisältää perustukset, nosto-, varasto ja huoltoalueen ¹ . Soinin Penkkisuon ja Kimpilamminkankaan tiet ovat 1 km/voimala. Ei sisällä voimalan alueita, huoltokenttiä, ja mutkien levennyksiä. Ei huomioi, että osa on vahvistettuja metsäautoteitä.
Sähkön siirtolinja	2	26–30	5.6	56 000	Pituus 25 km (vaihteluväli 10–55 km) laskettu 7 hankkeen keskiarvona ³ . Leveys 19–35 m, yleensä 26–30 m. Ei huomioitu 10 m reunavyöhykkeitä.
Kantaverkko	5 200	50–100	--	26 000–52 000	Ei huomioitu 10 m leveitä reunavyöhykkeitä. 5200 km uutta verkkoa kattaa koko sähköjärjestelmän.
Yhteensä			7.8–8.6	104 000–138 000	

1 - Voimaloiden perustusten, nosto- ja huoltoalueiden esitetään vievän 0.5–0.6 ha/voimala. Rakentamisen aikaisista ja jälkeisistä ilmakuvista, komponenttien koosta, YVA selvityksien ja voimalavierailuiden perusteella, alueiden koko on noin 1–1.5, jopa 2 ha. Hankkeet: Soinin Konttisuon, Saarijärven Soidinmäki, Lestijärvi, Puhoksen Tolpanvaara, Kalajoen Mutkalampi, Orimattilan Kuivanto ja Iin Yli-Olhava.
2 - Kasvusto poistetaan 12–15 m, jopa 20 m leveydeltä. Lähde: Uttermon, Ti Yli-Olhavan ja Orimattilan Kuivannon voimaloiden YVA selostukset. Levennykset ovat jopa 40 m leveitä.
3 - Hankkeet (kaikki eivät ole toteutuneet): Multia Nikara ja Joensuonkangas, Kajaani Kivikangas ja Sivakkalehto, Kyyjärvi Kirvesvuori, Soini Kimpilamminkangas ja Pesola Korkeamaa.

Onko aiheutettu pysyvä metsäkadon ja hiilinielujen määrä merkittävä?

Suomessa metsät peittävät yli 75 % Suomen maapinta-alasta, josta puuntuotantoon soveltuvaa metsämaata on 20.3 miljoonaa ha ja kitumaata 2.5 miljoonaa ha. Metsäkatoala on 2010-luvulla ollut vuosittain keskimäärin noin 14 000 ha, josta noin puolet liittyy rakentamiseen ja kolmannes maatalouteen. Metsäkadosta on aiheutunut vuosina 2013–2019 vuosittain noin 3.7 miljoonan tonnin CO₂-ekv. päästöt, joka on noin 6 % Suomen kokonaispäästöistä.

Tuulivoimarakentamisen aiheuttama jopa 140 000 ha metsäkato vastaa noin 0.68 % Suomen kaikesta puuntuotantoon soveltuvasta metsäalasta. Hehtaari suomalaista metsää sitoo vuodessa keskimäärin tonnin hiiltä, joka on noin 3.7 tonnia CO₂. Karkeasti laskettuna, tuulivoimaloiden viemä maa-ala vastaisi vuosittain 0.52 miljoonan tonnin CO₂-ekv. menetystä.

Onko tämä merkittävä hiilinielun menetys? MMM:n laskelmien mukaan, 0.5 miljoonaa tonnia CO₂-ekv. edestä päästöjä säästettäisiin, jos vuosittain estettäisiin 1700–1900 ha metsäalan muuttuminen pelloksi.

Ne EU maat, jotka eivät saavuta hiilinielutavoitteitaan, joutuvat joko vähentämään päästöjään taakanjakosektorilla (päästökaupan ulkopuoliset sektorit) tai ostamaan nieluoukkeitä maista, joilla on ylimääräistä hiilinielua. Taakanjakosektorin lisätoimien hintojen on arvioitu nousevan jopa 120–150 €/CO₂-ekv. tonni. EU:n päästökaupassa hinta on ollut noin 88.2 €/CO₂-ekv. tonni mutta on juuri ylittänyt 100 €/CO₂-ekv. tonni. Metsäkadon ja hiilinielun aiheuttama hintalappu on siis merkittävä.

Yksi tuulivoimala tarvitsee noin 137 ha pinta-alaa

Miten tuulivoima vertautuu metsätalouden toimiin? Suomessa tehdään uudistus/avohakkuita vuosittain yhteensä 100 000–150 000 ha verran. Metsäkeskuksen mukaan Etelä-Suomessa avohakkuun koko on keskimäärin alle 1.5 ha – vastaten noin yhden tuulivoimalan perustuksien ja huoltoalueiden viemää pinta-alaa. Suomessa on metsän uudistamisvelvoite eli metsänomistajan on huolehdittava siitä, että paikalle syntyy uusi metsä riittävän nopeasti hakkuiden jälkeen.

Tuulivoimayhtiöitä tämä uudistamisvelvoite ei koske. Yleinen käsitys on, että avohakkuuaukot olisivat merkittäviä hiilipäästöjen lähteitä vähintään 10–20 vuoden ajan hakkuun jälkeen. Vuoden 2022 lopulla julkaistusta Ruotsin maatalousyliopiston tutkimuksesta kuitenkin selviää, että pohjoismainen havumetsä muuttuu jälleen hiilinieluksi 5–10 vuotta avohakkuun jälkeen.

Kaikilla energiamuodoilla on ympäristövaikutuksia ja ne vievät maa-alaa. Vertailevan tutkimuksen mukaan ydinvoima vie energiamuodoista kuitenkin vähiten pinta-alaa, n. 0.3 m² per tuotettu MWh. Maatuulivoima sen sijaan vie kohteesta riippuen hyvin paljon pinta-alaa, 8.4–247 m² per tuotettu MWh. Tuulivoimahankkeet ovat vaikutuksiltaan laajalle levittäytyviä teollisuusalueita. Laskelmien mukaan (taulukko 2), yksi tuulivoimala vaatii noin 137 ha tilaa. Lumen ja jään irtoamisen riskin vähentämiseksi voimaloille määritellään myös turva-ala, noin 63.5 ha per voimala, jolla on merkitystä mm. jokamiehen oikeuksille ja metsästykselle. Täten 10 000 maatuulivoimalaa muuttaisi noin 1.37 miljoonaa ha metsää teollisuusalueiksi ja tuottaisi noin 17 500 MW sähköä (oletus: voimala 5 MW, kapasiteettikerroin 35 %). Sen sijaan Olkiluodon ydinvoimalat (ml. Olkiluoto 3) ja loppusijoitusta varten rakennettu alue vievät noin 170 ha, ja kattaisivat noin 30 % Suomen sähköstä.

Taulukko 2. Tuulivoimalan ja hankealueiden viemä pinta-ala verrattuna avohakkuuun ja metsien suojelu- ja luonnonsuojelualueisiin.

Termi	Ha/ voimala	Ha/10 000 voimalaa	% per Suomen metsäpinta-ala ¹	Perustelut
Ilmatila	3.14	31 415	0.14	Lavan pituus 100 m, voimalan korkeus 300 m
Turva-ala ²	63.5	635 000	2.8	Turva-ala 1.5 x voimalan kokonaiskorkeus 300 m
Hankealue	137	1 370 000	6.0	13 hankkeen ³ keskiarvo (5–68 voimalaa/hanke), kattaen 46 655 ha ja 341 voimalaa
Ydinvoimala	170	--	--	Kaikki Olkiluodon voimalat, ml loppusijoitus
	Koko (ha)	Yhteispinta-ala (ha)	% per Suomen metsäpinta-ala	
Avohakkuu	1.5–3.0	100 000–150 000	0.49–0.73	Avohakkuu vuosittain. Etelä-Suomessa 1.5 ha, Pohjoisessa alle 3 ha
METSO-ohjelma	--	84 147	0.41	Ohjelman tavoite vuosille 2014–2025 on 96 000 ha
Kansallispuistot	24 670	1 011 500	--	41 kansallispuiston koko 7–2 858 km ²
Natura 2000	--	5 000 000	--	Natura-alueet ovat nykyisiä luonnonsuojelu- ja erämaa-alueita ja suojeluohjelmien kohteita

1 - Puuntuotantoon soveltuvaa metsämaata on 20.3 miljoonaa ha ja kitumaata 2.5 miljoonaa ha.

2 - Lumen ja jään irtoamisen riskin vähentämiseksi voidaan määrittää etäisyysvaatimuksen olevan 1.5 x voimalan kokonaiskorkeus, jos käytössä ei ole erityisiä jään estämiseen olevia laitteita. Turva-alla on merkitystä mm. jokamiehen oikeuksille.

3 - Isot hankkeet (54–68 voimalaa) noin 7000–11 000 ha, keskikokoiset (15–29 voimalaa) noin 1700–3500 ha, ja pienehköt (5–9 voimalaa) noin 800–1245 ha. Hankkeet (osa ei toteutunut): Multia Nikara (20) ja Joensuu Kangas (6), Kajaani Kivikangas (68) ja Sivakkalehto (54), Kyyjärvi Kirvesvuori (18), Soini Kimpilamminkangas (29) ja Pesola Korkeamaa (26), Luhanka Latamäki (6), Pihtipudas Ilosjoki (5), Äänekoski Liimattala (9), Lestijärven tuulivoimapuisto (68), Keuruu Lehmikorpi (15), Kivijärvi Volkkilankangas (17).

METSO-metsien suojeluohjelma ja Kansallispuistojen pinta-ala kalpenevat voimaloiden rinnalla

Voimaloiden aiheuttama 140 000 ha metsäkato on vähäinen verrattuna Suomen 41 kansallispuiston kattamaan pinta-alaan (taulukko 2) ja Natura 2000-alueisiin. Natura 2000-verkosto, joka kattaa 13 % Suomen pinta-alasta, pyrkii luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen. Sen sijaan tämä metsäkato on jopa 50 % suurempi kuin koko Etelä-Suomen metsien suojeluohjelma METSO, joka pyrkii yhdistämään metsien suojelun ja talouskäytön. Myös hallituksen ilmoittama 30 000 ha metsien suojelu vaikuttaa pieneltä tuulivoiman aiheuttaman metsäkaton rinnalla. Tuulivoimahankkeiden viemä pinta-ala vastaisi jo 6 % puuntuotantoon soveltuvasta metsäalasta, ja olisi noin 35 % suurempi kuin Kansallispuistojen kattama pinta-ala.

Metsien pirstoutumisella on monimuotoisuutta heikentävä vaikutus

Metsät ovat paljon muutakin kuin pinta-alaa, puuta, ja hiilinielua. Tuulivoimaloita rakennetaan usein luonnonmukaisille seuduille, josta syntyy kaavoituskonflikteja luonnonsuojelun, asukkaiden ja energiantuotannon välille. Tuulivoiman tulo alueelle leveine huoltoteineen ja siirtolinjoinen johtaa

mm. ekologisten käytävien rikkoontumiseen. Ekologiset käytävät ovat kulkureittejä, joiden kautta eläimet voivat siirtyä alueelta toiselle niille muutoin epäsuotuisien alueiden läpi. Tiet ja rakennetut alueet ovat monille lajeille kulkuesteitä, jotka katkaisevat tai heikentävät ekologisen yhteyden toimivuutta. Suomen Luonnonsuojeluliitto (SLL) on todennut, että elinympäristöjen pirstoutumista pidetään yhtenä vakavimmista uhista luonnon monimuotoisuudelle. Uhanalaisuusarviointiin osallistunut Luken tutkija toteaa, että elinympäristöt ovat saattaneet aikanaan supistua metsänkäsittelyn seurauksena pieniksi laikuiksi, joissa luonnonmetsädynamiikka ei toimi.

Tuulivoimat huoltoteineen aiheuttavat häiriötä useille lajeille, myös muille kuin suojelluille lajeille. Keski-Suomen Liiton selvityksen perusteella voimaloista lähtevä ääni ja rikutut ekologiset käytävät aiheuttavat merkittäviä häiriöitä mm. Suomenselän alueen metsäpeuralle (*Rangifer tarandus fennicus*) ja sen vasomiselle. Alueen pirstoutuminen edesauttaa myös petojen helpompaa pääsyä vasomisalueille. Leveät huoltotiet muodostavat esteen mm. suojeltujen liito-oravien (*Pteromys volans*) ja viitasammakkojen (*Rana arvalis*) kulkemiselle. Turun ja Helsingin yliopistojen tutkimus osoitti, että tietyt lepakkolajit (*Chiroptera*) välttelevät tuulivoimaloitaja aukeita alueita. Tutkijat ovat huolissaan, että noin seitsemän % Suomen pinta-alasta muuttuu lepakoille epäsuotuisaksi. Suomessa kaikki lepakkolajit ovat rauhoitettuja ja niiden levähtämis- lisääntymis- ja ruokailualueet ovat suojeltuja.

Birdlife puolestaan esittää, että voimaloiden linnustovaikutuksista merkittävimpiä ovat häirintä- eli pelotusvaikutukset, joiden vuoksi linnut välttävät voimaloita ja niiden läheisyyttä erityisesti ruokailualueina. Törmäyksiä tapahtuu vuosittain muutamista muutamiin kymmeneen voimalaa kohden. Törmäykset tuulivoimaloihin ovat ongelma silloin, kun niihin törmää vähälukuisia, vähentyneitä ja hitaasti lisääntyviä lajeja. Metsäalueilla myös huoltotie- ja voimalinjaverkostot pirstovat metsäalueita, millä voi olla itse voimaloiden suoria vaikutuksia suurempi vaikutus joidenkin lajien, kuten metson, elinmahdollisuuksiin. Tuulivoima aiheuttaa myös riskin kanalintujen, kuten metsojen ja teerien, soidinalueiden säilymiselle ja soidinmenojen häiriintymiselle.

Jyväskylän Yliopiston mukaan tuulivoima on nykyään maakotkan (*Aquila chrysaetos*) suurin vihollinen törmäyskuolleisuuden, hitaan lisääntymisen, reviirin pienentymisen ja pesimäpaikkojen siirtymisen vuoksi. Maakotka on erityisesti suojeltava ja vaarantunut petolintulaji (uhanalaisuusluokka VU). Lajia pidetään hyvänä luonnonmukaisen ekosysteemin indikaattorina, koska se vaatii laajan ja monimuotoisen reviirin. Suomen maakotkakannasta suurin osa (noin 80 %) keskittyy Pohjois-Suomeen. Keski-Suomen maakotkareviirit sijoittuvat lajin yhtenäisen ja tiheän pesimäalueen reunalla sijaitsevalle harvan maakotkakannan alueelle. Keski-Suomen maakotkilla on tästä syystä keskeinen merkitys lajin suotuisan suojelutason ja leviämisen kannalta.

Keskustelu ekologisista käytävistä ja yhtenäisistä metsäalueista jää energiapolitiikan varjoon

Suomessa keskustelu ekologisten käytävien ja yhtenäisten metsäalueiden merkityksestä vaikuttaa hiljentyneen. Esimerkiksi vuonna 2004, Keski-Suomen SLL:n metsäohjelmassa korostettiin yhtenäisten metsäalueiden merkitystä ja uusien metsäautoteiden rakentamisen lopettamista. Vuonna 2008 Metsähallitukselle asetettiin velvoite laatia suunnitelma luonnonsuojelualueiden yhtenäisyyden ja kytkettyneisyyden parantamiseksi. Keski-Suomen maakuntakaavan palautteessaan Metsähallitus korostaa luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilyttämistä. Näiden tavoitteiden toteutuminen on haastavaa erityisesti Pohjanmaalla, joka on Suomen tuulivoimakeskittymä, ja Kainuussa, jonne rakennetaan runsaasti tuulivoimaa myös Metsähallituksen maille, jossa on jopa 10 000 ha (Helsingin pinta-ala on 21 400 ha) tuulivoimahankkeita. Vuoden 2013 raportissaan Päijät-Hämeen Liitto korosti, että ilman erityisiä perusteita laajoja metsätalousalueita ei saa pirstoa muulla maankäytöllä, mutta valmisteilla olevassa tuulivoimainnotteisessa maakuntakaavassa yhtenäisiä metsäalueita ei enää juuri käsitellä.

Tulevaisuudessa Suomen metsissä on tuhansia betoni-teräspäristyksiä

Toisin kuin Suomessa, Saksassa alle 10 % tuulivoimaloista oli rakennettu metsään vuoteen 2020 mennessä. Saksan pinta-alasta noin 32 % on metsää. Kahdeksassa osavaltiossa ei ole saanut rakentaa tuulivoimaa metsään, mutta suurten kirjanpainajatuhojen vuoksi eräät osavaltiot, kuten Thuringen, ovat sallineet tuulivoimaloiden sijoittamisen lähes puuttomille metsäalueille. Saksalla on vaikeuksia saavuttaa tavoite, jonka mukaan maatuulivoimalat kattavat 2 % pinta-alasta vuoteen 2032 mennessä (0.81–0.91 % v. 2021). Siksi Saksan valtio pitkälti pakottaa osavaltiot kaavoittamaan maatuulivoimaa.

Ympäristönsuojelulain mukaan pohjavesien (YSL, 527/2014–17 §) ja maaperän pilaamiskielto (YSL 16 §) on ehdoton. Suomen pohjavesimuodostumat ovat herkkiä pilaantumaan, sillä muodostumat ovat pieniä ja niitä suojaava maakerros on yleensä ohut ja hyvin vettä johtava. Suomen nykykäytännön mukaan tuulivoimaloiden perustukset jätetään maahan ja maisemoidaan. Perustuksissa oleva suuri harjateräksen määrä (noin 200 tonnia) ja ajan kuluessa edistyvä korrosio voi kuitenkin aiheuttaa riskin pohjavesien pilaantumiselle. Toisin kuin Suomessa, Saksassa, Ranskassa, Tanskassa, Italiassa ja erinäisissä määrin myös UK:ssa, Alankomaissa ja Espanjassa tuulivoimaloiden perustukset tulee purkaa. Saksaa odottaa lähivuosina 12 000 voimalan purkaminen, eivätkä yhtiöt ja kunnat ole varautuneet purkamisen kustannuksiin (6.5 % rakennuskustannuksista). Saksassa ei ole toimivaa järjestelmää purkamiseen ja kierrätykseen. Tuulivoimaloiden maanvuokraussopimusten perusteella Suomi on varautunut Saksaakin heikommin voimaloiden purkamiseen ja kierrätykseen.

Viime aikoina laaditut tuulivoimaa koskevat maanvuokrasopimukset ovat hyvin pitkiä, yleensä 50–70 vuotta. Pitkät sopimukset mahdollistavat, että yhtiöt rakentavat halutessaan kahdet tuulivoimalat samalle alueelle. Tuulivoimalaa ei voi rakentaa vanhoihin perustuksiin, sillä uudet voimalat vaativat omien mittojensa mukaisesti rakennetut perustukset ja lujuslaskelmat on mitoitettu tietyille elinkaarelle ja rasitukselle. Uusimpien perustusten on esitetty kestävän noin 50 vuotta¹. Jos perustuksia ei pureta, Suomessa on tulevaisuudessa tuhansia betoni-teräsperustuksia ympäri metsiä. Tuulivoimaloiden rakentaminen ja huoltotiet vaativat huomattavasti tavanomaista metsäautotietä paksumman ja leveämmän murskekerroksen riittävän kantavuuden saavuttamiseksi. Raskas liikenne ja paksu murskekerros voivat heikentää maan vesitaloutta ja estää puiden terveen kasvun.

Suomen on tärkeä arvioida energiapolitiikkansa kokonaisvaikutukset

Tuulivoimarakentaminen ja sen aiheuttama metsäkato ja hiilinielujen pysyvä häviäminen aiheuttavat erittäin merkittäviä suoria kustannuksia yhteiskunnalle ja maanomistajille. Rakentamisen ja luonnon pirstaloitumisen suorat ja epäsuorat luontovaikutukset ovat mittaamattomat. Lainsäädännön ja tuulivoimarakentamista ohjaavan ohjeistuksen ajantasaistamisen ohella Suomen onkin tärkeätä arvioida kokonaisvaltaisesti tuulivoimarakentamisen sijoittamista ja valtakunnallista mittaluokkaa. Myös maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman mukaan Ympäristöministeriöllä on velvoite vähentää metsänraivausta rakennetuksi maaksi. Mittava metsään rakentaminen ei ole kestävää.

Riikka Rajalahti
MMT, Multia-Jyväskylä 21.2.2023

¹ YVA-selostus: Puutionsaaren ja Orimattilan Kuivannon voimalat.

- Vaikka vaihemaakuntakaava olisi ehditty hyväksyä, helpottaisi kunnan oma strategia pienempien, alle seitsemän tuulivoimalan puistojen sijoittelua. Niihin ei oteta kantaa maakuntakaavassa, mutta kunnallisesti niihin on hyvä ottaa kantaa.

Suomen Tuulivoimayhdistyksen hankelistalla Haapavedelle on tällä hetkellä vireillä 178 tuulivoimalaa.

- Siellä ovat kuitenkin vain ne, jotka hanketoimijat ovat halunneet kertoa, Erika Kylmänen huomauttaa ja uskoo, että Haapavedellekin on vireillä tuota enemmän tuulivoimaloita, joista ei ole vielä tietoa yhdistyksellä.

Haapaveden kaupunginhallitus päätti juhannusviikolla äänestyksen jälkeen hyväksyä Enersense Wind Oy:n kaavoitusaloitteen tuulivoimaloiden rakentamista varten Koivulannevalle, vaikka alue ei ole voimassa olevassa energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa. Yhtiö on suunnitellut rakentavansa sinne kuudesta kymmeneen myllyä.

MAINOS - juttu jatkuu mainoksen jälkeen

MAINOS - mainos päättyy

Nyt voimassa olevassa maakuntakaavassa seudullisella tuulivoima-alueella tarkoitetaan vähintään kymmenen voimalaa käsittävää kokonaisuutta, joka kuuluu myös ympäristövaikutustenarviointimenettelyn (YVA) piiriin. Valmisteilla olevassa maakuntakaavassa kyseinen luku laskee seitsemään, koska tuulimyllyjen koko ja teho ovat aikaisempaa huomattavasti isompia.

Ympäristöpäällikkö Erika Kylmäsen mukaan Koivulannevaa ei ole osoitettu tuulivoima-alueeksi vireillä olevassa vaihemaakuntakaavaluonnoksessa, mutta Tuuli-hankkeessa se on tunnistettu niin sanotuksi *ehkä*-alueeksi.

- Kaavaa työstetään parhaillaan. Siellä on kaikkiaan 250 aluetta, joista tämä on vain yksi. *Ehkä*-alueita voidaan nostaa kaavaan, mutta joitakin alueita voidaan myös sieltä poistaa, hän toteaa.

- Kaava ei todellakaan ole vielä valmis. Seuraava vaihe on viranomaiskuuleminen, jonka jälkeen on julkinen ehdotusvaihe. Tarkastelemme kaavassa erityisesti tuulivoimaloiden yhteisvaikutuksia, jotta se toisi kunnille selkänöjan tuulivoiman sijoitteluun maakunnassa, hän jatkaa.

Kannattaa odottaa meidän ehdotusvaiheemme, koska maakuntatason kaavassa on tarkasteltu yhteisvaikutuksia.

Erika Kylmänen suosittelee erityisesti Haapavedelle sitä, että tuulivoiman yhteisvaikutukset huomioitaisiin lupia annettaessa, koska paikkakunnalle suunniteltujen myllyjen määrä on suuri.

- Kannattaa odottaa meidän ehdotusvaiheemme, koska maakuntatason kaavassa on tarkasteltu yhteisvaikutuksia, hän suosittelee, mutta toteaa samaan hengenvetoon, että voimassa olevan kaavan perusteella kunta voi halutessaan myöntää luvan alle 10 tuulimyllyä käsittävän tuulipuiston suunnittelun aloittamiseen.

Kaupunginhallituksen päätöksessä ei ole noudatettu sovittua linjausta.

Koivulannevan tuulipuiston tuominen juuri nyt kaupunginhallituksen käsittelyyn on aiheuttanut närää valtuutetuissa, jotka reilu viikko sitten iltakoulussa linjasivat, että uusia kaavoja ei oteta käsittelyyn ennen kuin uusi energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on hyväksytty.

- Sovimme, että niitä hankkeita, joista päätökset on jo tehty ja jotka ovat meneillään, edistetään, mutta uusia hankkeita ei laiteta vireille ennen kuin maakuntakaava on hyväksytty, iltakoulun koolle kutsunut valtuuston puheenjohtaja Heino Vuoremaa (kesk.) sanoo.

- Kaupunginhallituksen päätöksessä ei siis noudatettu yhdessä sovittua linjausta. Tieto siitä meni kyllä kaikille valtuutetuille, hän harmittelee.

Vuorenmaa korostaa, että iltakoulussa ei tehdä päätöksiä, vaan linjataan yhteisiä näkemyksiä tärkeistä asioista. Talvella pidettiin vastaava iltakoulu päiväkodin rakentamisesta.

- Siinä linja on pitänyt ja työt näyttäisivät olevan jo käynnissä. Iltakoulut ovat hyvä käytäntö isoje asioiden yhteiseen linjaukseen, hän toteaa.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja muistuttaa, että vuosi sitten toukokuussa kaupunginhallitus päätti, että Sikokankaan tuulipuiston kaavaa ei oteta käsittelyyn ennen kuin uusi maakuntatason kaava on hyväksytty.

- Sinne tosin oli tulossa 20 myllyä, mutta siitä huolimatta, hän jatkaa.

Tuon päätöksen jälkeen kolme Haapaveden kaupunginhallituksen jäsentä on vaihtunut.

Turhauttavaa ja äärettömän harmillista vallan väärinkäyttöä, jopa kaupunginjohtajan ylikävelyä.

Valtuutettujen turhautuminen siihen, että kaupunginhallitus ei noteerannut yhdessä sovittua, useamman tunnin kestäneen iltakoulun linjausta, kuuluu ja näkyy heidän kommentissaan.

Esimerkiksi Haapavesi-ryhmän **Heikki Pitkälä** kommentoi Haapavesi-lehden Facebook-sivulla Koivulanneva- uutista näin:

- Turhauttavaa ja äärettömän harmillista vallan väärinkäyttöä, jopa kaupunginjohtajan ylikävelyä. Eivätkä nyt olleet asialla niin sanotut valittajat, mutta "kiekko" syötettiin jälleen suoraan heidän lapaansa.

- Kuten iltakoulussa kuulimme, viranhaltijat ovat tukehtumisillaan työnpaljouteen uusien tuulivoimakaavojen takia. Siksikin tuumaus- ja hengähdystauko olisi ollut toivottava, hän jatkaa.

Haapavesi-lehti ei tavoittanut Koivulanneva-uutisointiin liittyen vastaehdotuksen tehnyttä **Hannu Riuttasta** (kesk.) eikä kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Päivi Ollilaa** (kesk.) kommentoimaan asiaa.

Kaksi hankkeen puolesta äänestänyttä kaupunginhallituksen jäsentä kieltäytyivät kommentoimasta asiaa vedoten siihen, etteivät halua astua kaupunginhallituksen puheenjohtajan varpaille tiedottamisessa.

[TALOUS](#)

[PAIKALLISUUTISET](#)

[TUULIVOIMA](#)

[ENERGIA](#)

[HAAPAVESI](#)

 Kommentoi

 Ilmoita asiavirheestä

Mistä kahvipöydissä juuri nyt puhutaan?

Maksuton uutiskirjeemme paketoii sinulle viikoittain Haapaveden kiinnostavimmat uutiset ja ilmiöt

Sähköpostiosoite

Tilaa

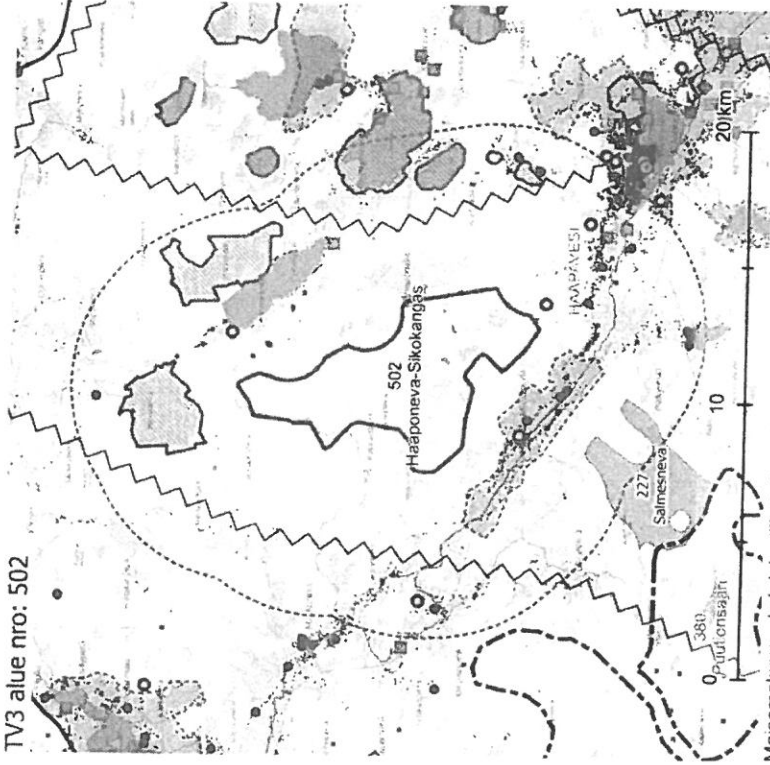
[Lue myös](#)

tv-3 502 HAAPONEVA-SIKOKANGAS KOHDEKORTTI 65

502M 450 176 HAAPONEVA-SIKOKANGAS

Haapavesi

TV3 alue nro: 502

Maisemakuva – kohdekortilla tarkasteltavan alueen lähivaikutusalue (6 km).

Maisemarakenne

Suurmaisema

- o Tuulivoima-alue sijaitsee Pohjanmaan maisemamaakunnan, Pohjois-Pohjanmaan jokiseutu ja rannikko maisemaseudun sekä Suomenselän maisemamaakunnan raja-alueella.
- o Alue sijaitsee Pyhäjoki-alueen ja Siikajoki-alueen selännealueella, paikoin selänne- ja jokialueella.
- o Murtokankaan alue toimii maisemallisena vadenjakajana, jonka suurmaiseman pääkatkeluun vaihtelee tuulivoima-alueella.

Tuulivoima-alue maisemassa

- o Lähimaisemassa, maiseman pääkatkeluun on kohti etelää, Pyhäjoki-alue.
- o Tuulivoima-alueilla maisema on loivapirteisen kumpuilevaa. Alueilla on pääsääntöisesti kangasmaita ja joitain pienialaisia soita. Metsäalueilla on eri kasvun vaiheessa olevaa talousmetsää.

Maisemakuva

Viijelysalueet ja asutus

- o Alue sijaitsee tiheään asutulla seudulla. Lähimmät rakennukset sijaitsevat 1,5 km etäisyydellä alueen reunasta.
- o Asutus on erityisen tiivistä tuulivoima-alueen eteläpuolella, Haapaveden, Mielluskylän ja Matkanivan muodostamalla asutusyönteellä.
- o Lähialueen suurin asutuskeskittymä sijaitsee Haapaveden keskustajämsässä, noin 4 km päässä alueesta kaakkoon.

Suojelualueet

- o Tuulivoima-alueen ympärillä sijaitsee Natura-alueita. Avosuo Hirvineva SAC sijaitsee pohjoisessa 2 km päässä ja useasta osasta koostuvan Haapaveden lintuvedet ja suot -alueen lähimmät osat koillisessa ja idässä noin 3 km päässä. Jälkimmäinen Natura-alue on laaja kokonaisuus, joka sisältää eri koisia järviä ja avosoita.

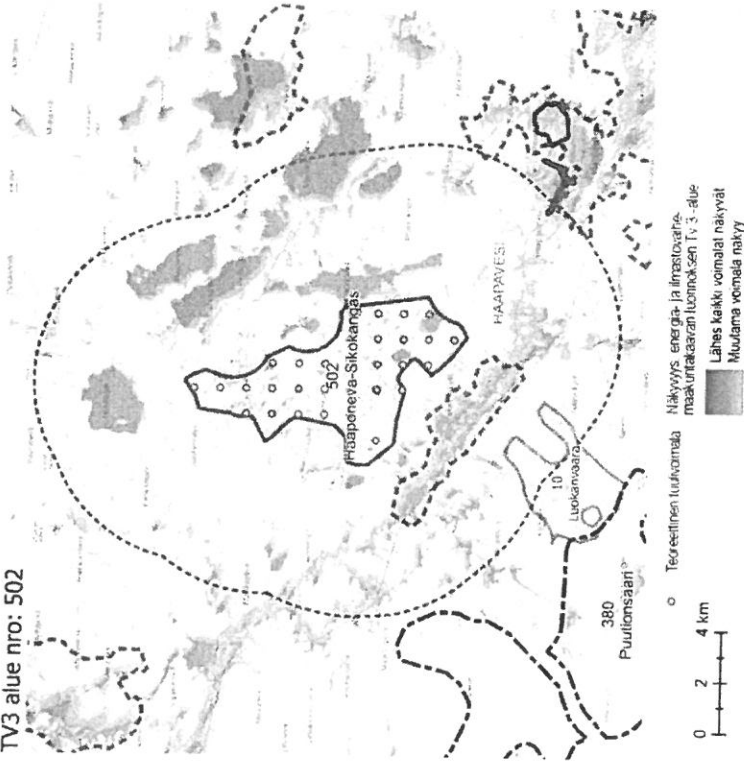
Virkistysalueet ja -reitit

- o Lähivaikutusalueella ei sijaitse valtakunnallisia, maakunnallisia tai seudullisia virkistysalueita tai -reittejä.

Häiriötekijät

- o Lähivaikutusalueella sijaitsee viisi mastoa. Mastot ovat keskittyneet asutuille alueille kaakkoon, lounaaseen, länteen ja pohjoiseen.
- o Noin 4 km päässä sekä idässä, että lännessä kulkee voimalinja.
- o Alueella ja lähivaikutusalueella sijaitsee useita pienehköjä maa-aimestenotto-alueita. Alueita on etenkin tuulivoima-alueen itäpuolisella.

TV3 alue nro: 502

Näkyvyysalueanalyysi – kohdekorilla tarkasteltavan alueen tuulivoimaloiden näkyvyys.

Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö – arvoalueet ja kohteet

Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

- o **Mieluskylän kulttuurimaisema** sijaitsee Pyhäjokivarressa tuulivoima-alueen lounaispuolella, lähimmiltä osiltaan noin 1 km päässä. Alue on kerroksellinen ja elinvoimainen kokonaisuus. Vaikka maisema on monin paikoin ominaispiirteiltään melko tavanomaista maaseudun viljelysmaisemaa, se on tyypillinen, edustava ja hyvä esimerkki jokivarsien viljelysmaisemista. Maisemassa erottuu monin paikoin hienoja miijookokonaisuuksia. Sellainen on esimerkiksi: joen yli johtava silta ja sen ympäristö. Kylässä on muutamia maakunnallisesti arvokkaita kohteita.
- o **Pyhäjokilaakson, Mustikkamäen ja Sulkakylän kulttuurimaisema** ulottuu pienellä alalla lähiväikutusalueelle tuulivoima-alueen kaakkoispuolella. Arvo-alue sijaitsee pääosin ulommalla vaikutusalueella. Kumpuileva viljelysmaisema, avoimien peltoalueiden yli Haapajärvelle ja sen yli avautuvat vaihtelevat näkymät sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset muodostavat omanlaisen ja mieleenpainuvan kokonaisuuden. Haapajärven pohjoispuolella järveä kohti viettävässä rinteessä sijaitseva Haapaveden taajama on maisemallisesti näyttävä ja hieno kokonaisuus. Maisema-alueen yhteydessä, pääosin ulommalla vaikutusalueella 6–9 km etäisyydellä, sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön alueita.

Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö

- o **Haapaveden taajamassa**, lähes 6 km päässä tuulivoima-alueesta, sijaitsee **Haapaveden Vanhatien raitti**. Suurimmalta osaltaan raittimiljö sijaitsee ulommalla vaikutusalueella. Haapaveden kirkonkylän läpi kulkevan Vanhatien raitin luonteva, rinteitä myötäilevä linjaus ja mittakaavaltaan yhtenäisen rakennuskanta muodostavat edustavan kokonaisuuden, joka kuvastaa maamme kirkonkylissä 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa tapahtunutta kehitystä.

Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö

- o Maakunnallisesti arvokkaat kohteet sijaitsevat pääasiassa Pyhäjokivarressa. Mieluskylän kulttuurimaisema-alueella on muutama kohde. Arvoalueen ulkopuolella Pyhäjokivarressa on muutamia arvokohteita, niistä useimmat sijaitsevat Haapaveden taajaman lähtitumassa. Ollalassa on kaksi arvokohdetta ja Rytäkynylässä kolme arvokohdetta.

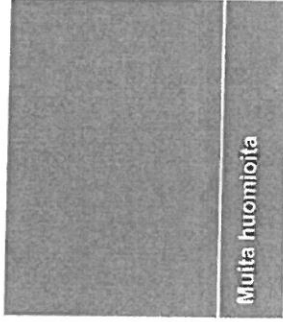
Arvokkaat perinnemaisemakohteet

- o Arvokkaat perinnemaisemakohteet sijaitsevat Pyhäjokivarressa ja Pimesjärven etelärannalla, asutuksen ja viljelysalueiden yhteydessä.

Arkeologinen kulttuuriperintö

- o Tuulivoima-alueella ei ole tiedossa olevia muinaisjäännöksiä.
- o Tuulivoima-alueen voimalat näkyvät erityisesti lähiympäristön avoimille alueille, kuten avosoille ja järville. Voimalat näkyvät erityisen hyvin myös lähellä sijaitseville viljelysalueille ja myös kauempana sijaitseville taajojille peltoaukeilla.

Näkyvyysalueanalyysi

o

Voimat näkyvät erittäin laajasti Mieluskylän kulttuurimaisema-alueelle sekä Pyhäjoki-alueeseen, Mustikkamaen ja Sulkkylän kulttuurimaisema-alueelle. Alueen arvoalueella voimat näkyvät paikoin selvästi, paikoin eivät laisinkaan. Kaikki voimat näkyvät lähes kaikkialle lähivaikutusalueen järville, ja myös kauempana sijaitseville Arnalin ja Osmankin järville. Järvenselästä Korkatti ja Piipajarvi säästyvät voimakkaimmilla vaikutuksilta, joskin myös niille näkyvät voimat.

o

Voimat piikhaitelevat paikoin näkyviin myös puustoisilla alueilla.

o

Muita huomioita

Maiseman herkkyys

Vähäinen	Lähi vaikutusalueella metsäisiä alueita, jolle ei ole määritelty erityisiä arvoja, maiseman herkkyys on pääosin vähäinen.
Kohtalainen	Lähi vaikutusalueella on viljelysalueita ja asutusta pääasiassa Pyhäjoen varrella ja Haapajärven, Ainalin ja Pirmesjärven rantavyöhykkeillä. Alueiden asukkailla kulttuurimaisemalla on paikallista arvoa. Maiseman herkkyys on kohtalainen.
Suuri	Lähi vaikutusalueella sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaat alueet Mieluskylän kulttuurimaisema sekä Pyhäjokilaakson, Mustikkamäen ja Sulokylän kulttuurimaisema . Näillä alueilla maiseman herkkyys on arvostatuksen perusteella lähiökohtaisesti suuri.
Erittäin suuri	Valkokunnallisesti arvokkaalla alueella Haapaveden Vanhatien raitti sekä Naura-alueilla Hirvineva ja Haapaveden lintuvedet ja suot maiseman herkkyys on lähiökohtaisesti erittäin suuri.

Muutoksen suuruus

+++	Erittäin suuri
++	Suuri
+	Kohtalainen
0	Vähäinen
-	Ei vaikutusta
-	Muutokset maisemassa ovat vähäisiä metsäisillä alueilla, joilla maiseman peittäisyys estää näkymät.
-	Pyhäjokilaakson, Mustikkamäen ja Sulokylän kulttuurimaisema-alueella ja Haapaveden Vanhatien raitilla muutokset maisemassa ovat etäisyys huomioiden vähäiset. Näillä alueilla tärkeimmät näkymät eivät suuntaudu tuulivoima-alueen suuntaan.

Kohtalaisia muutoksia maisemaan voi aiheutua lähi vaikutusalueen ulkoreunalla, yli 4 km päässä sijaitseville asutuille alueille, kuten Haapaveden kustaajamalle, Isolle Rytkynjärvelle tai Pienelle Rytkynjärvelle.

Muutoksen suuruus	Keskikokoinen		Pienikokoinen		Suurikokoinen	
	Kohtalainen	Vähäinen	Kohtalainen	Vähäinen	Kohtalainen	Vähäinen
Maiseman herkkyys	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen
	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen
Muutoksen suuruus	Keskikokoinen		Pienikokoinen		Suurikokoinen	
	Kohtalainen	Vähäinen	Kohtalainen	Vähäinen	Kohtalainen	Vähäinen
Maiseman herkkyys	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen
	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen	Kohtalainen

Vaikutuksen merkittävyys

Yhteenveto – Vaikutuksen merkittävyys

+++	Erittäin suuri
++	Suuri
+	Kohtalainen
0	Vähäinen
-	Ei vaikutusta
-	Lähi vaikutusalueella maisemaltaan sujetuilla, metsäisillä alueilla vaikutukset ovat pääasiassa vähäiset.

Niille asutuille alueille, jotka sijaitsevat lähi vaikutusalueella yli 4–6 km päässä tuulivoima-alueesta ja jolle ei ole määritelty erityisiä arvoja, kohdistuvat vaikutukset ovat pääasiassa kohtalaisia. Maisemakuva voi paikoin muuttua niillä paikoilla, joilta avautuu näkymiä tuulivoima-alueen suuntaan.

Suuria muutoksia voi aiheutua noin 2–4 km päässä sijaitseville asutuille alueille, esimerkiksi Viljamealle; sekä Natura-alueille **Hirvineva ja Haapaveden lintuvedet ja suot**.

Tuulivoima-alue näkyy lähtövaikutusalueella sijaitseville asutuille alueille lähimmillään noin 1,5 km päässä. Näille alueille, esimerkiksi Humalojan suunnalle, näkyvä muutos maisemassa on erittäin suuri.

Mieluskylän kulttuurimaisema on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Tuulivoimarakentamisen aiheuttamat muutokset maisemassa näkyvät Mieluskylään erittäin suuri. Alueelle näkyvät lähes kaikki tuulivoima-alueen voimat.

Pyhäjokilaakson, Mustikkamäen ja Sulikylän kulttuurimaisema-alueella vaikutukset muodostuvat kohtalaisiksi. Maiseman herkkyys on suuri, mutta alue sijaitsee valtaosin etäällä tuulivoima-alueesta, sen ulomalla vaikutusalueella.

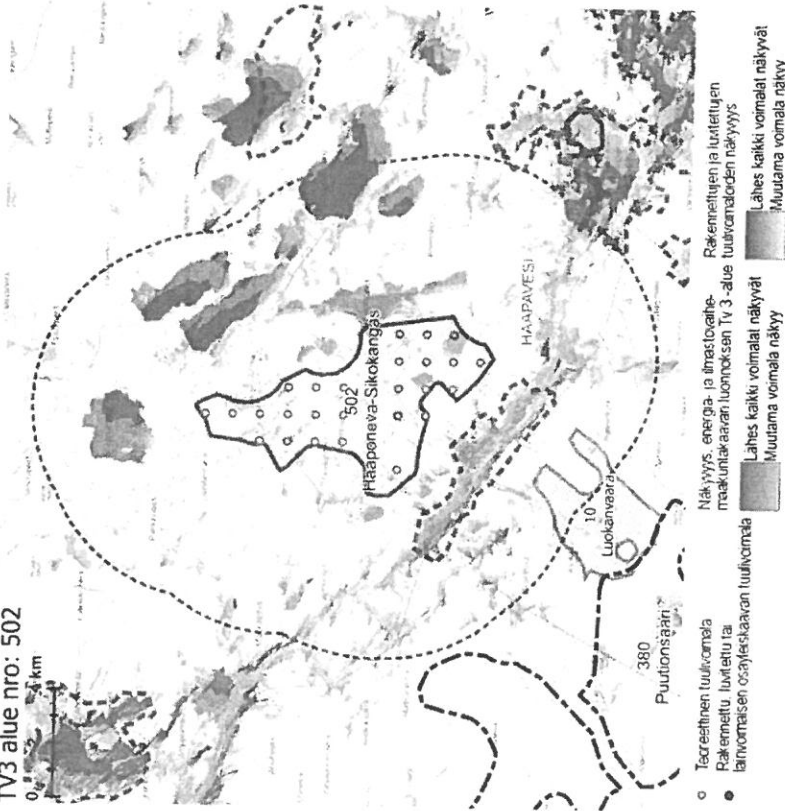
Vaikunnallisesti arvokkaalla **Haapaveden Vanhatten raitilla** vaikutukset muodostuvat alueen etäjään suuren herkkyyden vuoksi suuriksi. Näkyvyysanalyysin mukaan voimat näkyvät osalle arvoalueita. Todennäköisesti ne eivät kuitenkaan näy alueella maisemakuvaa hallitsevina, kun otetaan huomioon etäisyys sekä taajama-alueen rakennukset ja kasvillisuus.

Tuulivoima-alueen lähialueilla, alle 4 km päässä, sijaitsevilla asutuille alueille vaikutukset voivat paikoin muodostua suuriksi. Vaikutukset liittyvät tuulivoima-alueen suuntaan avautuvissa näkymissä. Pyhäjokivarteen Mieluskylän ja Humalojan seudulle laaja ja lähellä sijaitseva tuulivoima-alue näkyy maisemaa hallitsevana. Vaikutukset voivat muodostua paikallisesti suuriksi myös Pimeäjärven rannoilla sijaitseville asutukselle.

Maakunnallisesti arvokkaalle **Mieluskylän kulttuurimaisema-alueelle** kohdistuvat vaikutukset ovat erittäin suuret. Laaja tuulivoima-alue hallitsee Mieluskylän alueella koillisen suuntaan avautuvia näkymiä. Tuulivoima-alue on arvoalueeseen nähden laaja, leveänä selähämä hahmoituva kokonaisuus, joten se hallitsee maisemaa laajalla näkymäsektorilla.

Natura-alueilla **Hirvineva ja Haapaveden lintuvedet ja suot** vaikutukset muodostuvat erittäin suuriksi. Tuulivoimat näkyvät lähimaisemassa suo- ja järvi-alueilla kohti tuulivoima-alueita avautuvissa näkymissä.

TV3 alue nro: 502

Näkyvyysalueanalyysi – kohdekortilla tarkasteltavan alueen ja rakennettujen, luvittujen sekä lainvoiman saaneiden tuulivoimaosayleiskaavojen mukaisten tuulivoimoiden näkyvyys.

Yhteisvaikutukset

Lähiseudun tuulivoima-alueet

- o Tuulivoima-alueen lähivaikutusalueelle lounaassa kahden teoreettisen tuulivoima-alueen lähivaikutusalueet.
- o Alueille, joilla lähivaikutusalueet menevät päällekkäin, aiheutuvat merkittävimmät yhteisvaikutukset.
- o Ulommalla vaikutusalueella ja kaukovaikutusalueella sijaitsee useita rakennettuja ja teoreettisia tuulivoima-alueita.

Yhteisvaikutukset

- o Yhteisvaikutuksia muodostuu lounaan suunnassa lähivaikutusalueella sijaitsevalle asutukselle, erityisesti Mieluskylän ja Annosen alueille.

Ehdotukset lieventämistoimiksi

Suojavyöhyke

- o Suojavyöhykettä tulee kasvattaa lounaan suunnan asutuksen ja Mieluskylän kulttuurimaiseman, Haapaveden keskustaajaman sekä Natura-alueiden suuntaan. Alueita tulee rajata pienemmäksi ainakin lounaassa ja sitä on kannattavaa pienentää myös pohjoisessa ja idässä.
- o Mikäli jäljelle jäävä alue edellä mainitut suojavyöhykkeet huomioiduna todetaan taloudellisesti kannattamattomaksi, se kannattaa jättää kokonaan tuulivoimalta vapaaksi alueeksi. Maisemahaitat suhteessa saavutettaviin hyötyihin kasvavat helposti liian suuriksi.

Tuulivoimoiden ja sähkönsiirron sijoittelu

- o Mieluskylän suuntaan aiheutuvia vaikutuksia olisi hyvä vähentää tuulivoimoiden ryhmittelyllä jononmuotoisiin muodostelmiin siten, että alue erottuisi Mieluskylältä avuutuvissa näkymissä mahdollisimman kapeana.
- o Sähkönsiirtoinjouja ei tule vetää maisema-alueiden tai Natura-alueiden läpi tai niiden reunoja pitkin. Arvoalueiden ja sähkölinjojen väliin tulee olla mahdollista jättää suojaavaa puustoa.
- o Selänteen lakialueelle ei tule sijoittaa tuulivoimamaa.

Metsänhoito

- o Tuulivoima-alueita ympäröiville alueille voidaan antaa metsänhoidollisia suosituksia. Asuttujen alueiden reunavyöhykkeillä on hyvä mahdollisuuksien mukaan säilyttää puustoa.